

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Sztum na lata 2016-2022

Diagnoza

Sztum, marzec 2016

Spis treści

1	Diagnoza obszaru rewitalizacji	3
1.1	Podstawowe informacje o Mieście i Gminie Sztum	3
1.2	Podział miasta Sztum na jednostki urbanistyczne.....	3
1.3	Determinanty wyboru obszaru rewitalizacji	4
1.4	Krótką charakterystyką jednostek urbanistycznych wchodzących w skład obszaru rewitalizacji.....	7
1.5	Szczegółowa charakterystyka jednostek urbanistycznych wchodzących w skład obszaru rewitalizacji.....	14
1.5.1	Podsystem społeczny	14
1.5.2	Podsystem gospodarczy	36
1.5.3	Podsystem przestrzenny.....	41
Spis Map		51
Spis Tabel.....		51
Spis Wykresów.....		51

1 Diagnoza obszaru rewitalizacji

1.1 Podstawowe informacje o Mieście i Gminie Sztum

Miasto i Gmina Sztum jest jednostką samorządu terytorialnego (gminą miejsko – wiejską) usytuowaną we wschodniej części województwa pomorskiego i zachodniej części powiatu sztumskiego. Pod względem przynależności regionalnej Miasto i Gmina Sztum należy do subregionu nadwiślańskiego.

Przygotowany Lokalny Program Rewitalizacji stanowi jedyny gminny program rewitalizacji dla wskazanej jednostki samorządu terytorialnego.

Miasto i Gmina Sztum zajmuje powierzchnię 18 059 ha, obszar miasta w granicach administracyjnych obejmuje prawie 459 ha. W 2013 roku liczba ludności w Mieście i Gminie Sztum wynosiła 18 703 osoby, z czego 9 842 stanowiły osoby mieszkające w mieście Sztum. Ze względu na zdecydowanie większe zagęszczenie ludności na terenie miasta w porównaniu do obszaru wiejskiego, zdecydowano, iż Lokalny Program Rewitalizacji będzie ukierunkowany na obszar miejski. Dzięki koncentracji działań rewitalizacyjnych na terenie miasta Sztum, program będzie oddziaływał na jak największą liczbę mieszkańców. Wskazane ukierunkowanie jest także zgodne z wytycznymi Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Opracowany dokument jest także zgodny z Ustawą o Rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku.

1.2 Podział miasta Sztum na jednostki urbanistyczne

W celu wyłonienia w mieście Sztum obszaru zdegradowanego, który wymaga rewitalizacji, dokonano podziału miasta na jednostki urbanistyczne. Powyższa delimitacja pozwoli na przeprowadzenie szczegółowej analizy wskaźnikowej, na niedużych obszarach miasta. W procesie wyznaczania granic jednostek urbanistycznych wzięto pod uwagę wiele aspektów. Jednostki urbanistyczne zostały tak wydzielone, by były naturalnymi jednostkami do zbierania i przedstawiania wielu informacji, służących na rzecz licznych projektów oraz zadań, jakie prowadzi i zamierza w przyszłości przeprowadzić miasto Sztum. Dokonując delimitacji miasta kierowano się m.in. takimi cechami terenu jak:

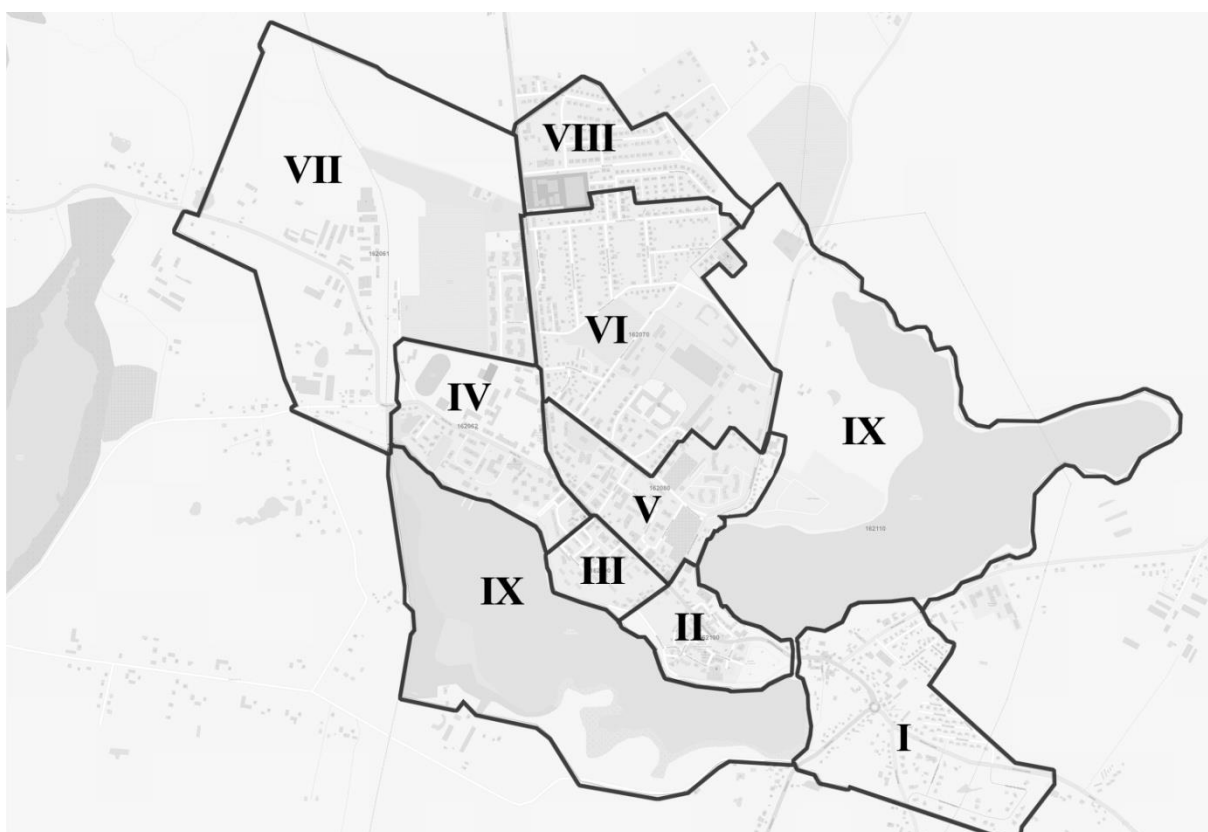
- funkcja terenu,
- fizjonomia,
- intensywność użytkowania.

W trakcie wyznaczania jednostek urbanistycznych uwzględniono również następujące elementy:

- obwody spisowe GUS,
- okręgi wyborcze,
- podział miasta uwzględniony na mapie ewidencji gruntów,
- sieć dróg,
- środowisko naturalne (zbiorniki wodne, tereny zielone),
- strukturę tkanki miejskiej,
- intuicyjny podział miasta stosowany przez mieszkańców.

Na podstawie wyżej przedstawionych czynników, dokonano delimitacji miasta Sztum na 9 jednostek urbanistycznych (Mapa 1)

Mapa 1 - Podział miasta Sztum na jednostki urbanistyczne

Źródło: opracowanie własne

1.3 Determinanty wyboru obszaru rewitalizacji

W celu dokonania jak najefektywniejszego programu rewitalizacji terenów zdegradowanych dokonano szczegółowej analizy miasta Sztum w trzech podsystemach:

- społecznym,

- gospodarczym,
- przestrzennym.

Na podstawie wytycznych województwa pomorskiego dotyczących programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych, dokonano analizy wskaźnikowej.

Do wyznaczenia obszarów kryzysowych w podsystemie społecznym zostały opracowane następujące wskaźniki, dla każdej jednostki urbanistycznej:

A. Wskaźniki obowiązkowe:

- **WSO1** - Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności,
- **WSO2** - Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym,
- **WSO3** - Liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece na 10 tys. ludności.

B. Wskaźniki fakultatywne:

- **WSF1** - Wielkość zasiłków pomocy rodzinie, przyznanych w ramach systemu pomocy społecznej, w przeliczeniu na rodzinę,
- **WSF2** - Odsetek dzieci i młodzieży nieotrzymujących promocji do następnej klasy w szkołach podstawowych i gimnazjach,
- **WSF3** - Liczba ofiar przemocy na 1000 osób,
- **WSF4** - Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 1000 mieszkańców,
- **WSF5** - Liczba osób korzystających ze wsparcia AA, GKRPA na 1000 osób,
- **WSF6** - Liczba osób korzystających ze wsparcia świetlicy socjoterapeutycznej na 1000 mieszkańców,
- **WSF7** - Liczba założonych Niebieskich Kart na 1000 osób,
- **WSF8** - Liczba osób, którym przyznano dodatek mieszkaniowy na 1000 osób,
- **WSF9** - Wysokość świadczenia z funduszu alimentacyjnego w przeliczeniu na rodzinę,
- **WSF10** - Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 1000 osób,
- **WSF11** - Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 1000 osób,
- **WSF12** - Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych w tym rodziny wielodzietne na 1000 osób,
- **WSF13** - Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych w tym rodziny niepełne na 1000 osób,
- **WSF14** - Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w przeliczeniu na 1000 osób,
- **WSF15** - Wysokość zasiłków rodzinnych w przeliczeniu na rodzinę.

Do wyznaczenia obszarów kryzysowych w podsystemie gospodarczym zostały opracowane następujące wskaźniki, dla każdej jednostki urbanistycznej:

A. Wskaźniki obowiązkowe:

- **WGO1** - Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności,
- **WGO2** - Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób,
- **WGO3** - Odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych.

B. Wskaźniki fakultatywne:

- **WGF1** - Poziom dochodów ludności per capita, określany poprzez wielkość dochodów od osób fizycznych na analizowanym obszarze,
- **WGF2** - Wielkość dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości w odniesieniu do średniej miasta.

Do wyznaczenia obszarów kryzysowych w podsystemie przestrzennym zostały opracowane następujące wskaźniki, dla każdej jednostki urbanistycznej:

A. Wskaźniki obowiązkowe:

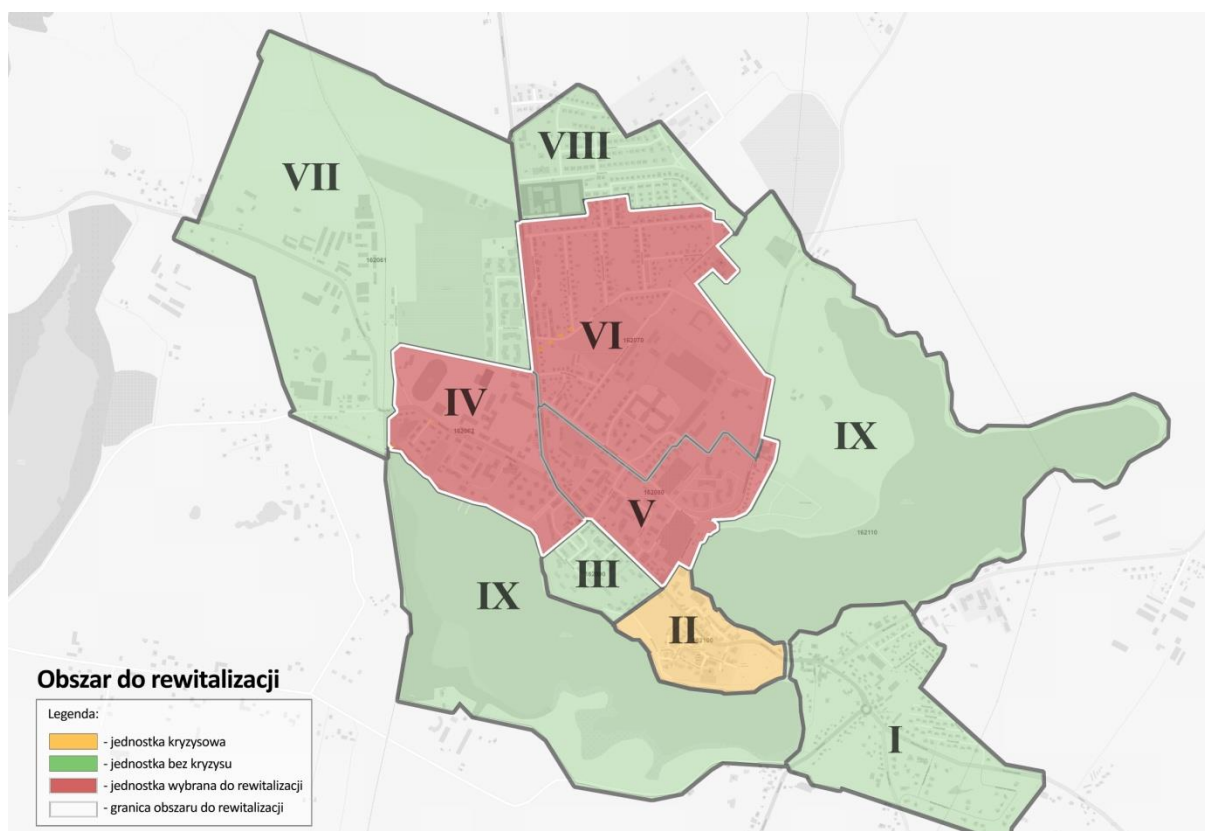
- **WPO1** - Przeciętna powierzchnia użytkowa lokalu na osobę (m²).

B. Wskaźniki fakultatywne:

- **WPF1** - Udział procentowy budynków wymagających remontu,
- **WPF2** - Udział procentowy budynków generujące emisje niskie,
- **WPF3** - Liczba podstawowych punktów medycznych w przeliczeniu na 1000 osób.

Na podstawie przeprowadzonych analiz wskazano obszar do rewitalizacji (Mapa 2), który składa się z jednostek urbanistycznych: IV, V i VI. Dokładna analiza wskaźnikowa 9 jednostek urbanistycznych została przedstawiona w dokumencie „Raport dotyczący delimitacji obszarów zdegradowanych w Mieście Sztum”, który stanowi Załącznik nr 1 do opracowania.

Mapa 2 - Obszar Rewitalizacji Miasta Sztum

Źródło: opracowanie własne

1.4 Krótka charakterystyka jednostek urbanistycznych wchodzących w skład obszaru rewitalizacji

Na podstawie informacji zawartych w Załączniku nr 1 „Raport dotyczący delimitacji obszarów zdegradowanych w Mieście Sztum” dokonano krótkiej charakterystyki jednostek urbanistycznych nr IV, V oraz VI.

Jednostka urbanistyczna IV

Mapa 3 - Jednostka urbanistyczna nr IV

Źródło: opracowanie własne

Wielkość opisywanej jednostki urbanistycznej wynosi 26,13 ha. Obszar ten zamieszkuje 1 437 osób, natomiast gęstość zaludnienia na wskazanym terenie wynosi 5 526,92 osób/km². Ze względu na rodzaj zabudowy, liczbę ludności oraz infrastrukturę, która się tu znajduje, jednostka nr IV pełni dwie funkcje: [mieszkaniowo-usługową](#) oraz [rekreacyjno-sportową](#).

Jednostka urbanistyczna nr IV przylega do północno-zachodniej strony linii brzegowej Jeziora Zajezierskiego, lokalizacja sprzyja rekreacji i wypoczynkowi. Ze względu na m.in. utworzone kompleksy terenów przy plaży, szkołach oraz stadionie miejskim, pełni [funkcję rekreacyjno-sportową](#).

Powyższa jednostka w większości to obszar mieszkalny. Panuje tu zabudowa wielorodzinna i jednorodzinna z przewagą wielorodzinnej (bloki). Zabudowa jest dość zwarta, niska oraz wysoka (w większości czynszowa). W wskazanej jednostce urbanistycznej prócz budynków mieszkalnych znajdują się:

- zespoły szkół (nauczanie podstawowe i średnie i policealne) – Szkoła Podstawowa nr 2, Zespół Szkół im. J. Kasprówicza,

- Sztumskie Centrum Kultury z Kinoteatrem, w którym mieści się m.in. Kino-teatr, Uniwersytet Trzeciego Wieku, liczne kółka zainteresowań: plastyczne, wokalne, taneczne, aktorskie i fotograficzne.
- Młodzieżowe Centrum Kariery,
- Stowarzyszenie Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym "Dar Serca",
- Stowarzyszenie „Szansa” przy Szkole Podstawowej i Klub Miłośników Gier Planszowych „Pionkolandia”,
- plaża miejska ze strzeżonym kąpieliskiem, z wypożyczalnią kajaków i rowerów wodnych, boiskiem do piłki plażowej, z pełną infrastrukturą w postaci natrysków, toalet i gastronomią – kawiarnia LIDO, pub Corona,
- urządzony plac zabaw z terenem sportowym
- kompleksy sportowe (stadion miejski, korty, Orlik),
- budynki użyteczności publicznej takie jak: szpital (Zakład Opiekuńczo- Lecznicy oraz Polsko-Amerykańska Klinika Serca Centrum Kardiologiczno-Angiologiczne), Urząd Gminy i Miasta Sztum, Komenda Powiatowa Policji, bank PKO, siedziba największej Spółdzielni Mieszkaniowej w Sztumie,
- budynki usługowe – warsztaty samochodowe,
- budynki handlowe – księgarnia, drogeria, spożywcze.

W związku z wyżej przedstawioną charakterystyką można stwierdzić, iż teren ten pełni również funkcję [mieszkaniowo-usługową](#).

Do jednostki urbanistycznej nr IV należą punkty adresowe podane w Tabeli nr 1.

Tabela 1. Jednostka urbanistyczna nr IV – punkty adresowe

LP.	ULICA	NR BUDYNKU
1.	Kasprowicza	1, 3, 5
2.	Kościuszki	4
3.	Mickiewicza	37, 39, 39A, 39B
4.	Os. Nad Jeziorem	[1A, 1B], [2A, 2B], [3A, 3B], 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13
5.	Reja	1, 6, 6A, 8, 9, 10, 10A, 11B, 11D, 12, 12A, 13, 15, 15A, 17, 17A, 18A, 18B, 18C, 19, 21A, 21B, 21C, 21D, 23, 25, 27, 29, 29A, 29B, 31, 31A, 31B, 31C, 31D, 31E, 31F, 33, 35, 37
6.	Sienkiewicza	3, 5, 7, 9, 13

Źródło: opracowanie własne

Jednostka urbanistyczna V

Mapa 4 - Jednostka urbanistyczna nr V

Źródło: opracowanie własne

Kolejny wyznaczony obszar ma powierzchnię 23,41 ha. Jest to teren o największej liczbie mieszkańców – 1 927 osób. Gęstość zaludnienia wynosi 8 378,26 osób/km².

Ze względu na dużą liczbę osób mieszkających w jednostce urbanistycznej nr V oraz znaczącą liczbę punktów usługowych, możemy stwierdzić, iż wskazana jednostka pełni funkcję [mieszkańczo-usługową](#).

Omawiany teren przylega do zachodnio-południowej części Jeziora Barlewickiego oraz do zachodniej strony Parku Miejskiego. Przeważa tu zabudowa zwarta, czynszowa i wielorodzinna. Biorąc pod uwagę intensywność pionową występuje tu zabudowa niska. Mieszkańcy traktują ten obszar jako ściśle centrum handlowo-usługowe. W strefie tej położone są także liczne obiekty użyteczności publicznej takie jak Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Skarbowy, Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji. Występują tu usługi podstawowe, w tym obiekty związane z handlem. Jednostka urbanistyczna nr V w swoich granicach zawiera: teren sportowy z boiskami do gry w piłkę i placem zabaw, ośrodki zdrowia, przedszkola „Na Słonecznej Górcie” i „Kubuś Puchatek”, żłobek, banki, ZUS, KRUS, apteki, lecznicę zwierząt, usługi (salony fryzjerskie i kosmetyczne), sklepy oraz 2 zamknięte cmentarze.

Do jednostki urbanistycznej nr V należą punkty adresowe podane w Tabeli nr 2.

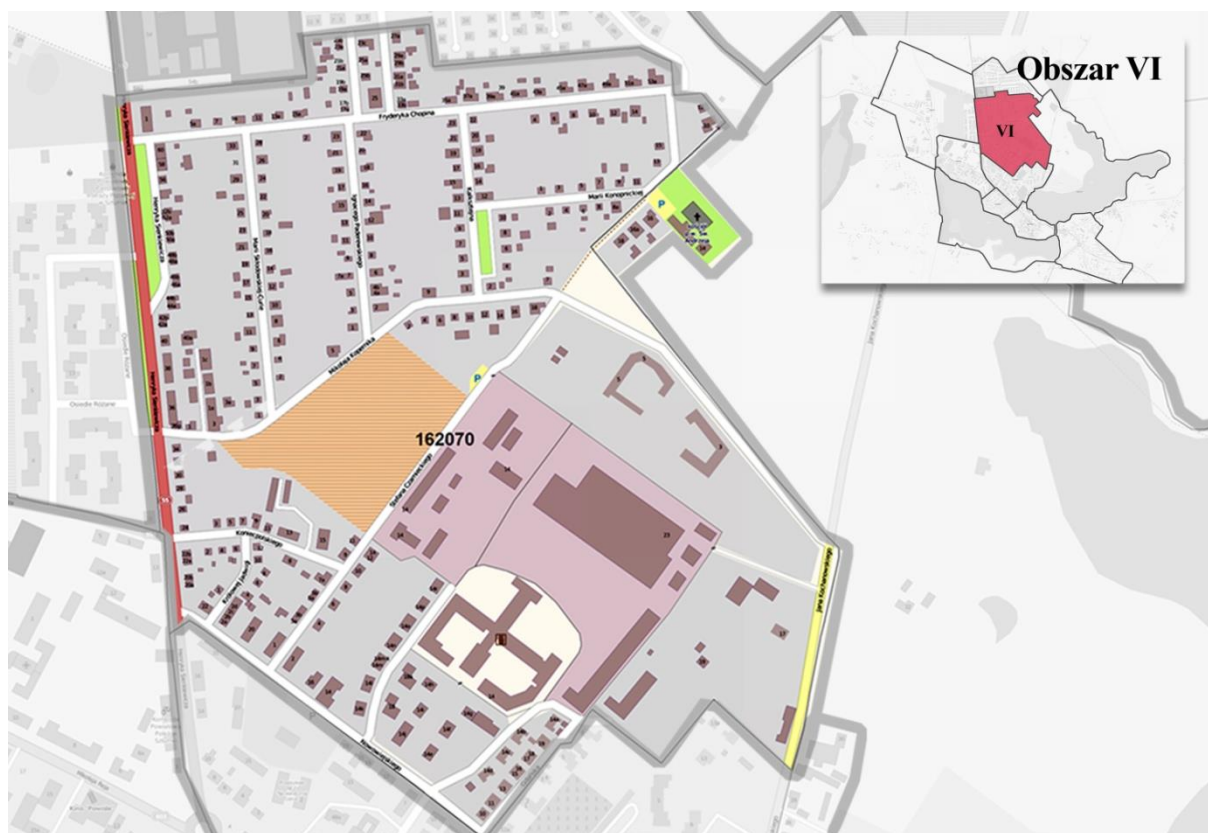
Tabela 2. Jednostka urbanistyczna nr V – punkty adresowe

LP.	ULICA	NR BUDYNKU
1.	Chełmińska	1, 2, [2A, 2B], 3, 4, 5, [6A, 6B, 6C], 7, 8, 9, 11, 13
2.	Gdańska	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
3.	Kochanowskiego	1, 3, 4, 6, 8, 13, 13A, 10, 12, 14, 15, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30
4.	Lipowa	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10
5.	Mickiewicza	2A, 4, 20, 20A, 22, 22A, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 46, 48A, 48B, 50, 50A, 52, 52A, 54
6.	Nowowiejskiego	5, 7, 9, 11, 12A, 12B, [15A, 15B, 15C, 15D, 15E], 17, 19, 21, 23, 25, [27A, 27B, 27C, 27D], [31A, 31B, 31C]
7.	Os. Parkowe	1, [2A, 2B, 2C], [3A, 3B, 3C], [4A, 4B, 4C], [5A, 5B, 5C, 5D], 6, [7A, 7B, 7C, 7D], [8A, 8B, 8C, 8D]
8.	Sienkiewicza	2, 4, 6, 8, 10, 14, 16
9.	Słowackiego	1, 2, 4, 6

Źródło: opracowanie własne

Jednostka urbanistyczna VI

Mapa 5 - Jednostka urbanistyczna nr VI

Źródło: opracowanie własne

Wielkość wskazanej jednostki urbanistycznej wynosi 55,89 ha. Obszar ten zamieszkuje 1 749 osób. Natomiast gęstość zaludnienia na tym terenie wynosi 3 123,21 osób/km². Jest to obszar sąsiadujący z centrum miasta, położony po wschodniej stronie drogi nr 55 (w układzie ulicznym miasta – ulicy głównej). Występuje tu zabudowa niska, w większości zwarta. Nie można na tym obszarze określić jednoznacznie, iż występuje tu zabudowa tylko czynszowa, bądź wyłącznie jedno czy wielorodzinna. Możemy spotkać w tej jednostce zabudowę jednorodzinną z charakterystycznym układem urbanistycznym, tzw. siedlunki. Ten rodzaj zabudowy znajduje się na ulicach Chopina, Skłodowskiej, Paderewskiego, Kalkszteina i Konopnickiej. Na omawianym terenie są również osiedla wielorodzinne. Nowe osiedla zlokalizowane są za Zakładem Karnym (ZK) przy ul. Spokojnej, natomiast zabudowa mieszkaniowa wokół Zakładu Karnego to przede wszystkim historyczne układy zabudowy mieszkalnej dla administracji więziennej i funkcjonariuszy, które są integralne z ZK.

Ze względu na rodzaj zabudowy, liczbę ludności oraz infrastrukturę, która się tu znajduje, jednostka nr VI pełni funkcje [mieszkaniowo-usługową](#).

Należy dodać, iż znaczącą rolę na tym obszarze odgrywa wspomniany wcześniej Zakład Karny, ze względu na obszerny teren jaki zajmuje. Możemy zauważyć występowanie, w nieznacznych ilościach, zakładów produkcyjnych oraz magazynów. Zlokalizowany jest tu również budynek

Kwadro mieszczący się przy ul. Nowowiejskiego oraz tereny pracowniczych ogródków działkowych, kompleksy garaży (przy ul. Czarnieckiego, Koniecpolskiego, Kochanowskiego i Nowowiejskiego) tereny magazynowe (ZASPA), a także zlokalizowana jest Parafia św. Andrzeja Boboli.

Do jednostki urbanistycznej nr VI należą punkty adresowe podane w Tabeli nr 3.

Tabela 3. Jednostka urbanistyczna nr VI – punkty adresowe

LP.	ULICA	NR BUDYNKU
1.	Chopina	1, 2, 2B, 4, 5A, 5B, 6, 7, 8, 9A, 9B, 10, 11A, 11B, 12, 13A, 13B, 14, 15A, 15B, 17A, 17B, 19A, 19B, 21A, 21B, 23A, 23B, 23C, 23D, 25, 25A, 25B, 27A, 27B, 29A, 29B, 31A, 31B, 33A, 33B, 35A, 35B, 37A, 37B, 39, 39A, 39B, 41A, 41B, 43A, 43B, 45A, 45B, 47A, 47B, 49A, 49B, 51A, 51B, 53A, 53B
2.	Gdańska	10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20
3.	Kalkszteina	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23
4.	Kochanowskiego	17, 19
5.	Koniecpolskiego	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 15
6.	Konopnickiej	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 8A, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
7.	Kopernika	1, 1A, 1B, 1C, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 16, 18
8.	Królowej Jadwigi	1, 2A, 2B, 2C, 2D, 2E, 4, 6, 8, 10, 12
9.	Nowowiejskiego	14, 14A, 14B, 14C, 14D, 14E, 14F, 14G, 14H, 14I, 14J, 14K, 14L, 14M, 14M-II, 14N, 14O, 14P, 14R, 16, 18, 18A, 20, 22
10.	Paderewskiego	1, 2, 3, 4A, 4B, 5, 6, 7, 7A, 8, 9, 10, 11, 12, 12A, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23
11.	Sienkiewicza	20A, 20B, 22A, 22B, 24, 26, 28, 30, 32, 34, [36A, 36B, 36C, 36D, 36E, 36F], 36G, [38A, 38B, 38C, 38D, 38E, 38F], 40, 40A, 42A, 42B, 44A, 44B, 46A, 46B, 48A, 48B, 50A, 50B, 52A, 52B, 54A, 54B, 56, 56A, 58, 60
12.	Skłodowskiej	1, 2, 3, 3A, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 33
13.	Spokojna	3, 5, 23
14.	Stefana Czarnieckiego	1, 2, 3A, 3B, 3C, 4, 5A, 5B, 6, 7A, 7B, 8, 9, 10, 11, 12, 14

Źródło: opracowanie własne

Wskazane obszary do rewitalizacji mają łączną powierzchnię wynoszącą 105,43 ha, co stanowi około 23% obszaru miasta Sztum oraz około 0,6% Miasta i Gminy Sztum. Na wskazanym

obszarze rewitalizacji mieszka 5113 osób, co stanowi około 52% mieszkańców Sztumu oraz około 27% mieszkańców Miasta i Gminy Sztum.

1.5 Szczegółowa charakterystyka jednostek urbanistycznych wchodzących w skład obszaru rewitalizacji

Szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji dokonano zgodnie z podziałem zawartym w „Rapocie dotyczącym delimitacji obszarów zdegradowanych w Mieście Sztum”, wyodrębniono następujące trzy podobszary:

- Społeczny,
- Gospodarczy,
- Przestrzenny.

1.5.1 Podsystem społeczny

W przedstawionym podsystemie przeanalizowano szczegółowo wskaźniki społeczne wskazane w wytycznych województwa pomorskiego dotyczących programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Badane wskaźniki przeanalizowano w dwóch płaszczyznach:

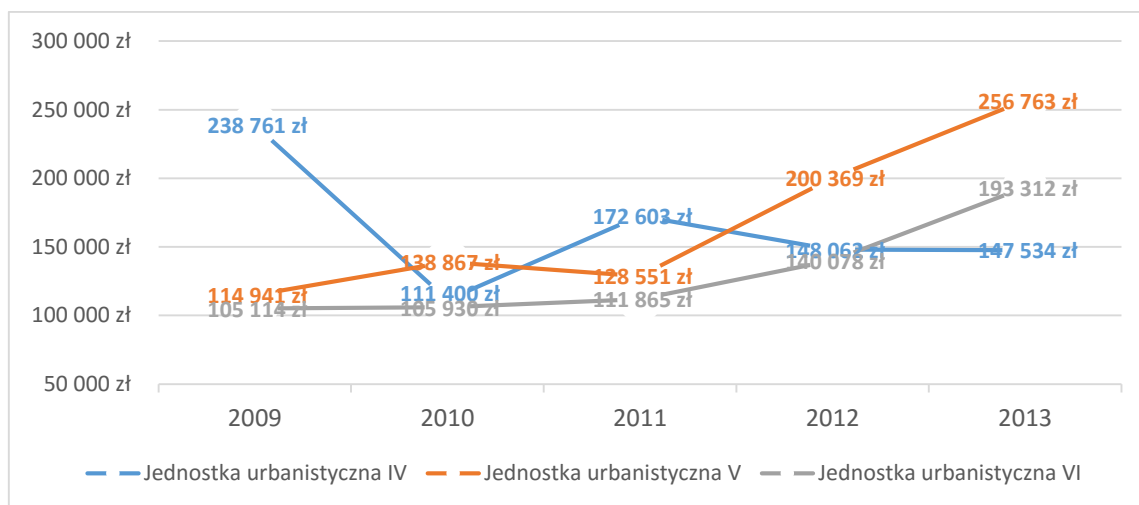
- Czas – zebrano dane z lat 2009-2013¹,
- Miejsce – zbierane dane były automatycznie przyporządkowane do konkretnego adresu, dzięki czemu możliwe jest przeanalizowanie danych dla konkretnej jednostki urbanistycznej oraz porównanie danych do sytuacji w całym mieście.

Oprócz analizy wskaźników zawartych w wytycznych regionalnych, przeprowadzono analizę obszarów na podstawie innych danych udostępnionych przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie oraz pozostałym przez inne instytucje działające na rzecz społeczności miasta Sztum.

¹ Część wskaźników została przeanalizowana w mniejszym zakresie czasowym

Analiza wskaźników społecznych

Wykres 1 – Wielkość udzielonych zasiłków z tytułu pomocy rodzinie w latach 2009-2013

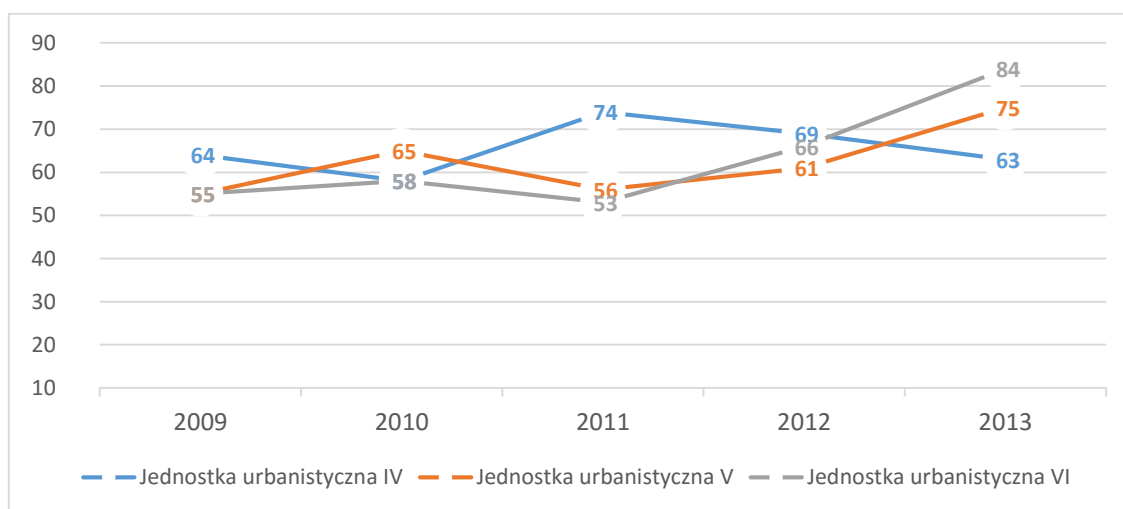

Źródło: opracowanie własne

Wartość udzielonych zasiłków z tytułu pomocy rodzinie w mieście Sztum w latach 2009-2013 wynosiła pomiędzy 823 tys. zł, a 1 059 tys. zł. W wskazanym okresie ponad połowa zasiłków (od 51% do 56%) była przeznaczana dla osób zamieszkających na terenie obszaru IV, V oraz VI.

Na podstawie wyżej przedstawionego wykresu możemy zauważyć, iż największy wzrost udzielonych zasiłków nastąpił w obszarze V, z około 115 tys. w roku 2009, do około 257 tys. w roku 2013 (wzrost o 123%). W obszarze VI także odnotowano wzrost badanego wskaźnika, lecz nie był on tak duży (84%). Odwrotna sytuacja nastąpiła w obszarze IV, gdzie wartość udzielonych zasiłków zmalała o 38%.

Wykres 2 – Liczba rodzin, które otrzymały zasiłki z tytułu pomocy rodzinie w latach 2009-2013

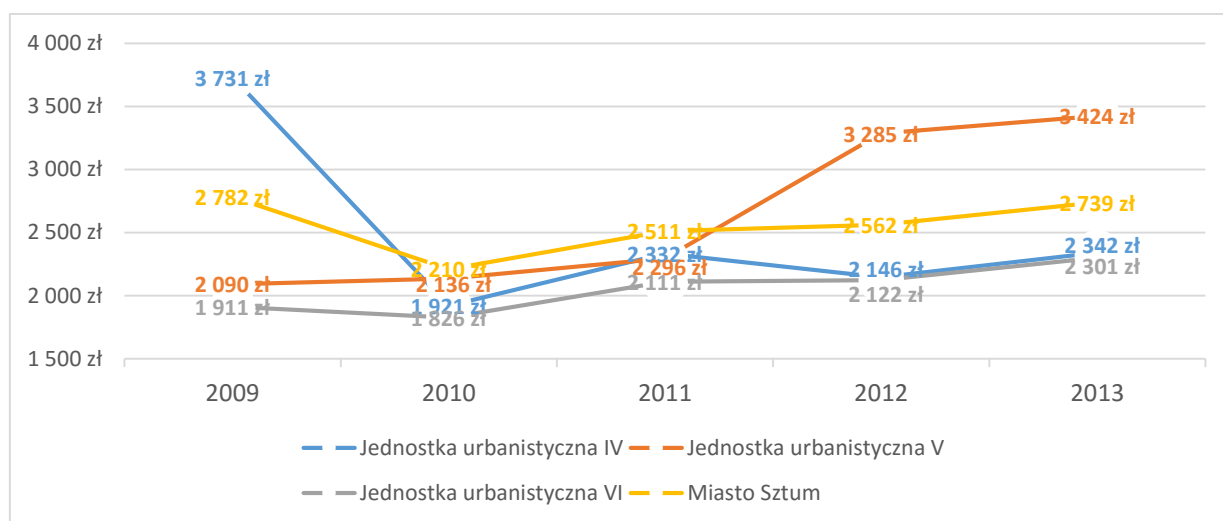

Źródło: opracowanie własne

W latach 2009-2013 z zasiłków z tytułu pomocy rodzinie korzystało od 296 do 387 rodzin, które mieszkają na terenie całego miasta. Rodziny mieszkające w wskazanym obszarze rewitalizacji stanowiły od 57% do 59% wszystkich rodzin, którym udzielono zasiłku. Dane pokrywają się z udziałem wartościowym wskazanym na Wykresie 1.

Na podstawie Wykresu 2 możemy zaobserwować jak w latach 2009-2013 zmieniała się liczba rodzin korzystająca z zasiłku, uwzględniając podział na jednostki zdegradowane. Zauważalny jest wyraźny wzrost liczby rodzin z obszaru V i VI, natomiast liczba rodzin korzystająca z zasiłku, mieszkająca na obszarze jednostki IV nie zmieniła się znacząco, odnotowano wzrost w roku 2011, lecz już w 2012 wartość ta zmniejszyła się.

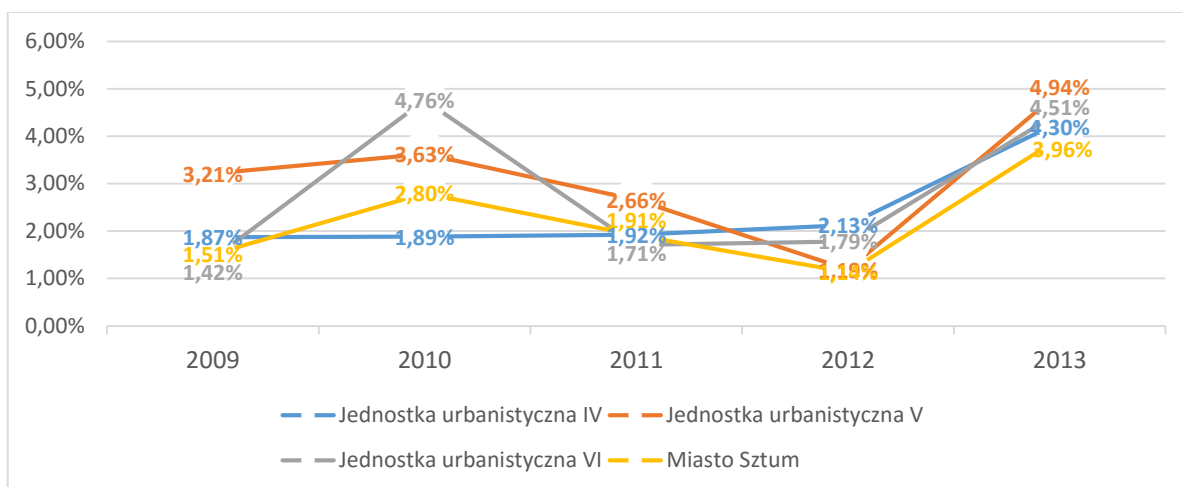
Wykres 3 – Średnia wielkość zasiłków z tytułu pomocy rodzinie w latach 2009-2013

Źródło: opracowanie własne

Na powyższym wykresie przedstawiono średnią wartość zasiłków z tytułu pomocy rodzinie przypadającą na jedną rodzinę korzystającą z zasiłku. W latach 2009-2013 wskazany wskaźnik dla całego miasta zmalał nieznacznie, z poziomu 2782 zł w roku 2009 do poziomu 2739 zł w roku 2013. Istotną zmianę możemy zauważyć w wartości dla jednostki IV, w roku 2009 była ona zdecydowanie najwyższa spośród wszystkich analizowanych obszarów, lecz w roku 2010 odnotowano istotny spadek, co spowodowało że wskaźnik ten był niższy niż wartość dla całego miasta, przez kolejne lata ta sytuacja się nie zmieniła. Odwrotna sytuacja nastąpiła w obszarze V, w roku 2012 odnotowano gwałtowny wzrost wskaźnika, przez co wartość ta była wyższa w roku 2012 i 2013 niż wartość dla miasta. W obszarze VI odnotowano niewielki wzrost, w każdym roku wartość wskaźnika była niższa od wartości dla miasta.

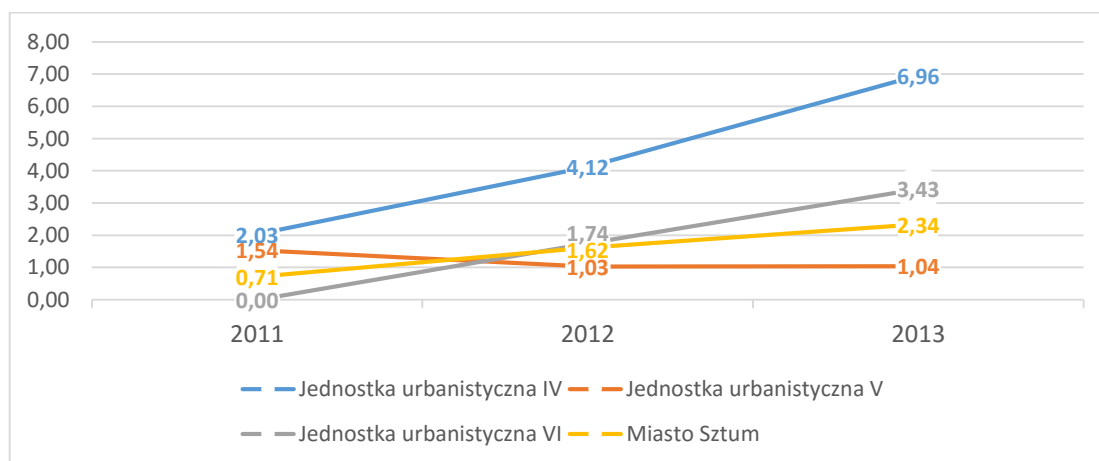
Wykres 4 – Odsetek dzieci i młodzieży nieotrzymujących promocji do następnej klasy w szkołach podstawowych i gimnazjach w latach 2009-2013

Źródło: opracowanie własne

Kolejnym analizowanym wskaźnikiem jest odsetek dzieci i młodzieży nieotrzymujących promocji do następnej klasy w szkołach podstawowych i gimnazjach w latach 2009-2013. Na podstawie przedstawionych danych możemy zauważyć, iż badany wskaźnik niestety wzrósł w 2013 roku w stosunku do roku 2009. Warto zaznaczyć, iż największa liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych przypada na mieszkańców jednostek urbanistycznych wskazanych do rewitalizacji. Uczniowie mieszkający na wskazanym obszarze stanowili od 51 do 55% wszystkich uczniów w latach 2009-2013.

Wykres 5 – Liczba ofiar przemocy na 1000 osób w latach 2009-2013

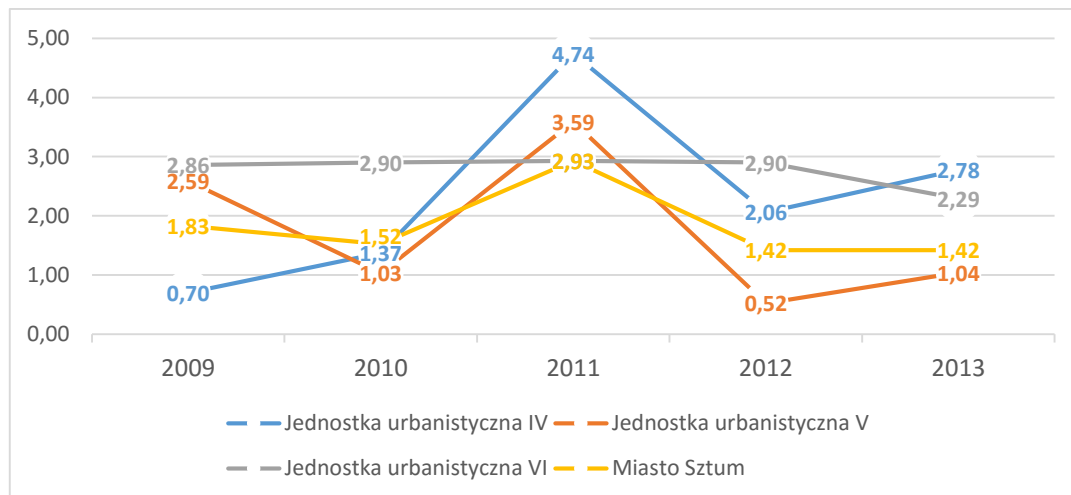

Źródło: opracowanie własne

W latach 2011-2013 zaobserwowano wzrastającą liczbę zdiagnozowanych ofiar przemocy przypadających na 1000 osób. Wskaźnik ten dla całego miasta wzrósł z poziomu 0,71 w roku 2011 do poziomu 2,34 w roku 2013. Jedynym obszarem gdzie odnotowano spadek wskaźnika jest obszar V. Wskazany spadek spowodował, że wskaźnik ten był mniejszy niż dla miasta w latach 2012 i 2013. Możemy także zaobserwować duży wzrost wskaźnika w obszarze IV,

z poziomu 2,03 do poziomu 6,96 w roku 2013. W jednostce urbanistycznej VI w roku 2009 nie zaobserwowano ani jednego przypadku ofiary przemocy, w kolejnych latach niestety wartość ta wzrosła i w 2013 roku przekraczała wartość dla całego miasta.

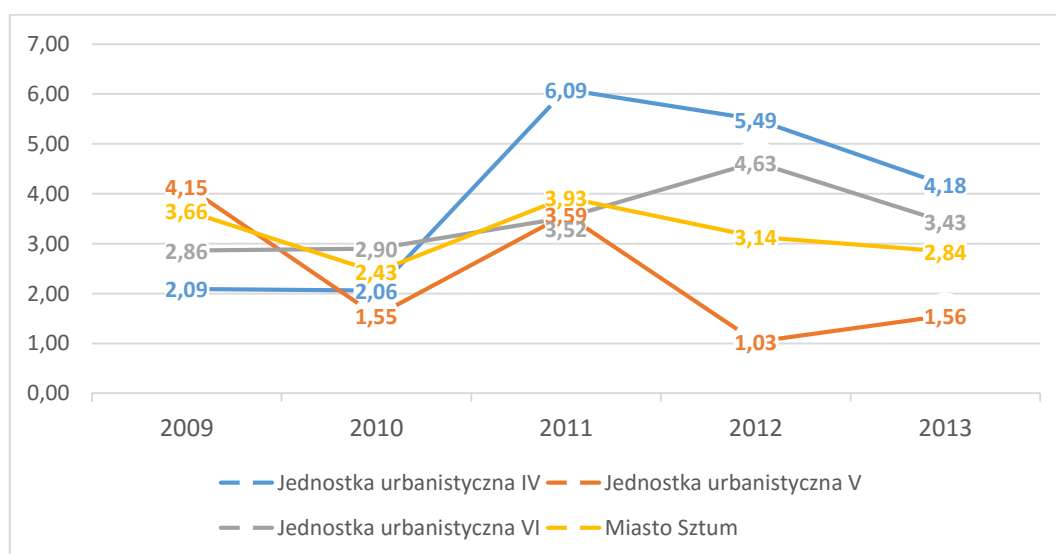
Wykres 6 – Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 1000 mieszkańców w latach 2009-2013

Źródło: opracowanie własne

Wskaźnik liczby osób uzależnionych od alkoholu na 1000 mieszkańców w mieście Sztum spadł z poziomu 1,83 w roku 2009 do poziomu 1,42 roku 2012 i 2013. Na podstawie wyżej przedstawionego wykresu możemy zaobserwować, iż w 2013 roku wskaźnik ten jest wyższy w obszarze IV oraz VI w porównaniu do wartości dla całego miasta, natomiast w obszarze V jest poniżej tej wartości. W jednostce IV zaobserwowano najwyższy wzrost w przeciągu ostatnich 5 lat, z poziomu 0,7 na 1000 mieszkańców, do poziomu 2,78 w roku 2013.

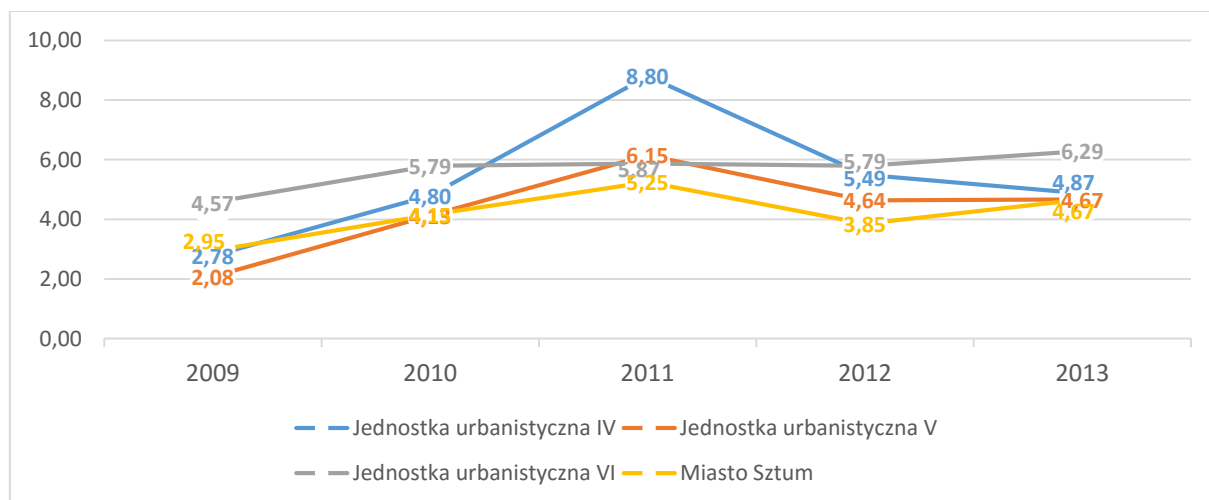
Wykres 7 – Liczba osób korzystających ze wsparcia AA, GKRPA na 1000 mieszkańców w latach 2009-2013

Źródło: opracowanie własne

W obszarze IV wraz ze wzrostem ilości osób posiadających problem z uzależnieniem alkoholowym, rośnie także wskaźnik osób korzystających ze wsparcia AA oraz GKRPA. Podobny trend można zaobserwować także w obszarze VI. Wskazane obszary w roku 2013 przewyższają wartość wskaźnika dla całego miasta. Odwrotna sytuacja występuje w obszarze V, gdzie wskaźnik ten jest niższy niż wartość dla miasta. Od 2011 roku można zaobserwować spadkowy trend wskaźnika dla całego miasta.

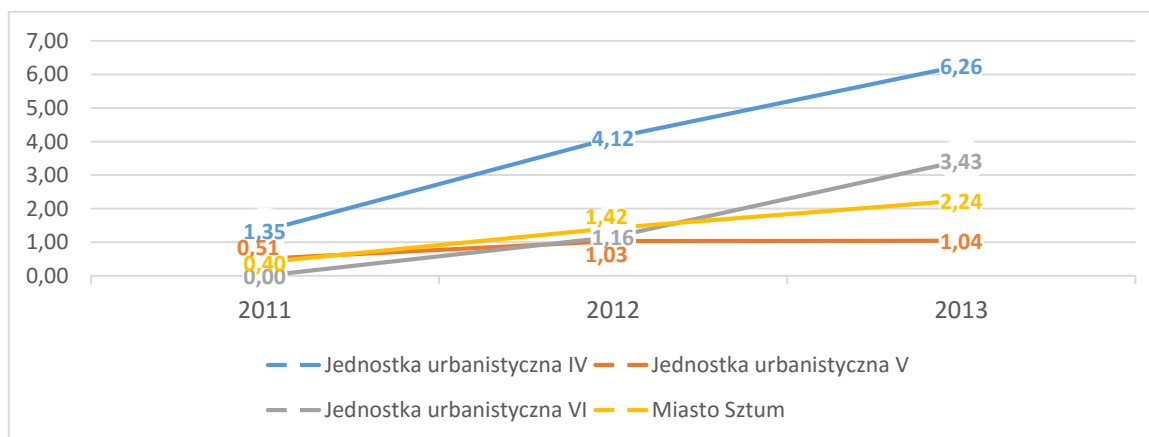
Wykres 8 – Liczba osób korzystających ze wsparcia świetlicy socjoterapeutycznej na 1000 osób w latach 2009-2013

Źródło: opracowanie własne

W 2013 roku 46 osób korzystało ze wsparcia świetlicy socjoterapeutycznej, z czego 11 osób pochodziło z obszaru VI, 9 z obszaru V, a 7 z obszaru IV. Na podstawie wyżej przedstawionego wykresu można zauważyć, iż mieszkańcy wskazanych obszarów częściej korzystają z wskazanego wsparcia niż w pozostałych obszarach. Warto także odnotować, iż mieszkańcy obszaru IV, V i VI w latach 2009-2013 stanowili od 55% do 72% wszystkich osób, które korzystały ze wsparcia na terenie miasta Sztum.

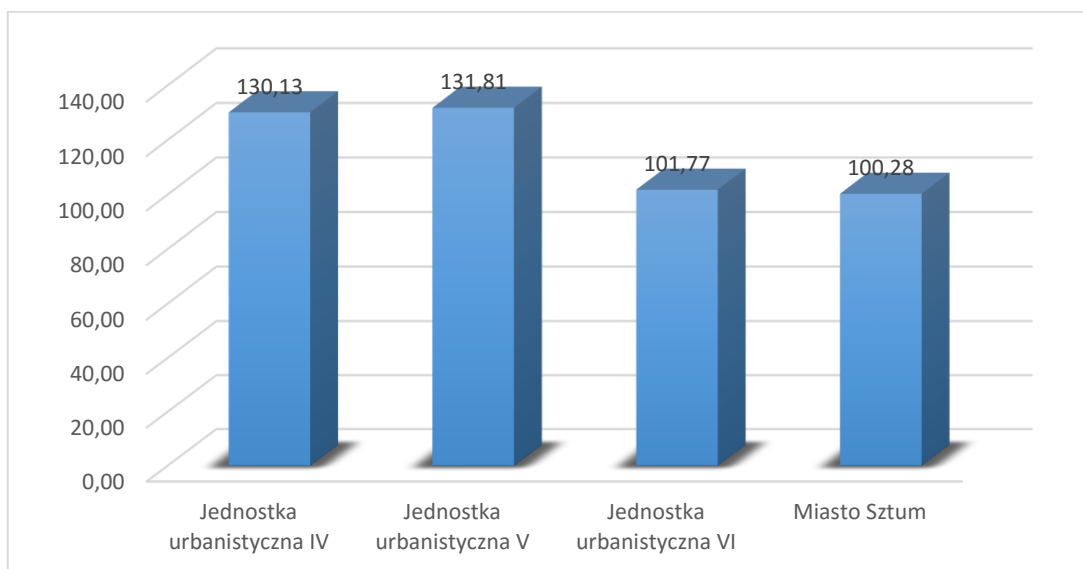
Wykres 9 – Liczba założonych Niebieskich Kart na 1000 osób w latach 2011-2013

Źródło: opracowanie własne

Z roku na rok jest zakładanych coraz więcej Niebieskich Kart, na powyższym wykresie możemy zaobserwować bardzo duży wzrost badanego wskaźnika w obszarze IV. Niepokojący trend utrzymuje się także w obszarze VI, gdzie można zauważyć także istotny wzrost wskaźnika. Sytuacja ta ma także odzwierciedlenie w wartości wskaźnika dla całego miasta, gdzie z roku na rok można zaobserwować wzrost wartości, lecz nie aż taki gwałtowny. W obszarze V zaobserwowano niewielki wzrost w porównaniu do pozostałych obszarów.

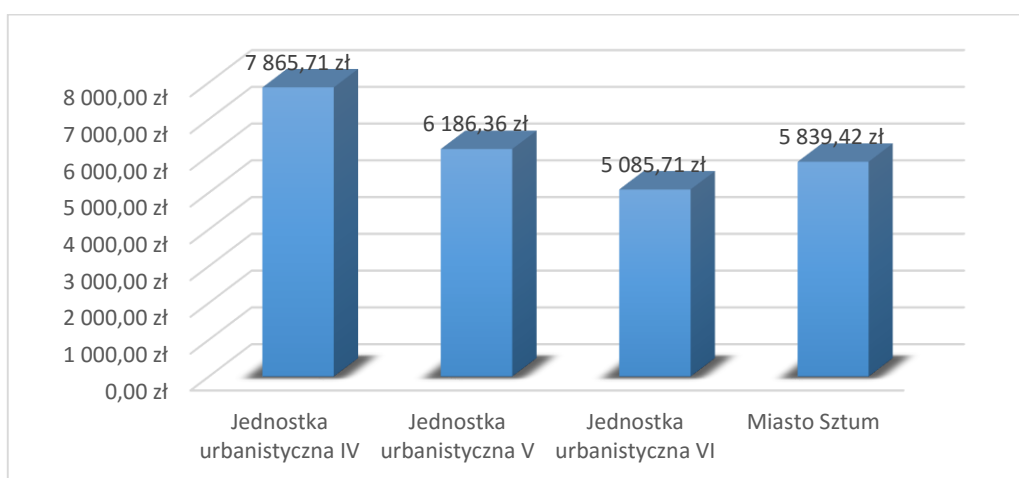
Wykres 10 – Liczba osób, którym przyznano dodatek mieszkaniowy na 1000 osób w 2013 roku

Źródło: opracowanie własne

Wskaźnik liczby dodatków mieszkaniowych na 1000 osób w roku 2013 jest wyższy w każdym z badanych obszarów w porównaniu do wartości dla całego miasta. Warto w tym miejscu wyróżnić dwa obszary, które są zdecydowanie ponad średnią – obszar IV oraz V.

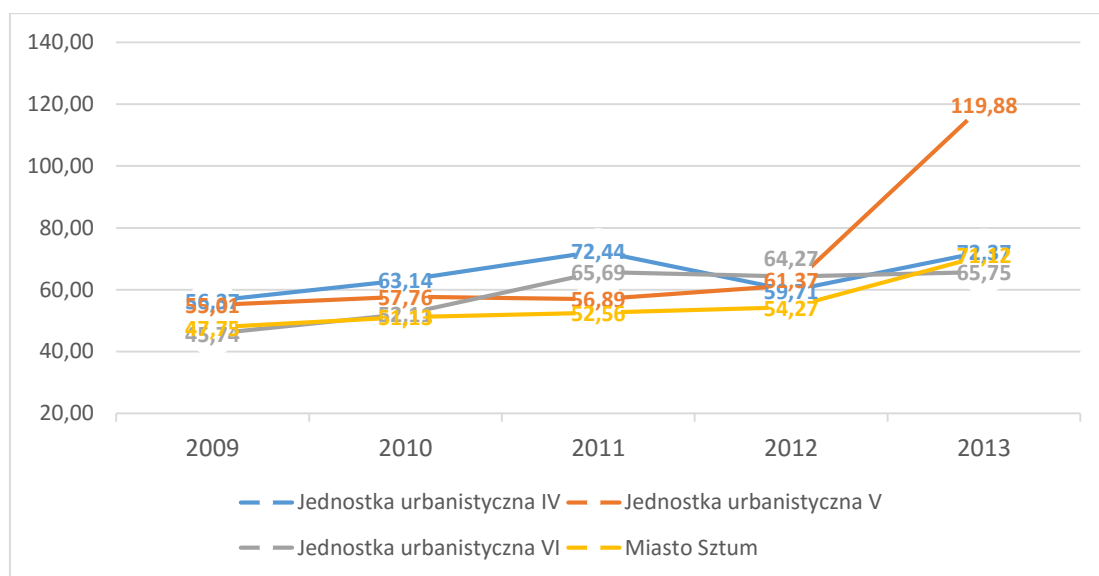
Wykres 11 – Wysokość świadczenia z funduszu alimentacyjnego w przeliczeniu na rodzinę w 2013 roku

Źródło: opracowanie własne

Kolejnym badanym wskaźnikiem w podsystemie społecznym jest wysokość świadczenia z funduszu alimentacyjnego w przeliczeniu na rodzinę. W 2013 roku średnia wartość dla miasta wynosiła 5839 zł, spośród badanych obszarów, jedynie obszar VI nie przewyższał wskazanej wartości. Warto zauważyć iż, wartość dla obszaru IV zdecydowanie przewyższała wartość dla całego miasta.

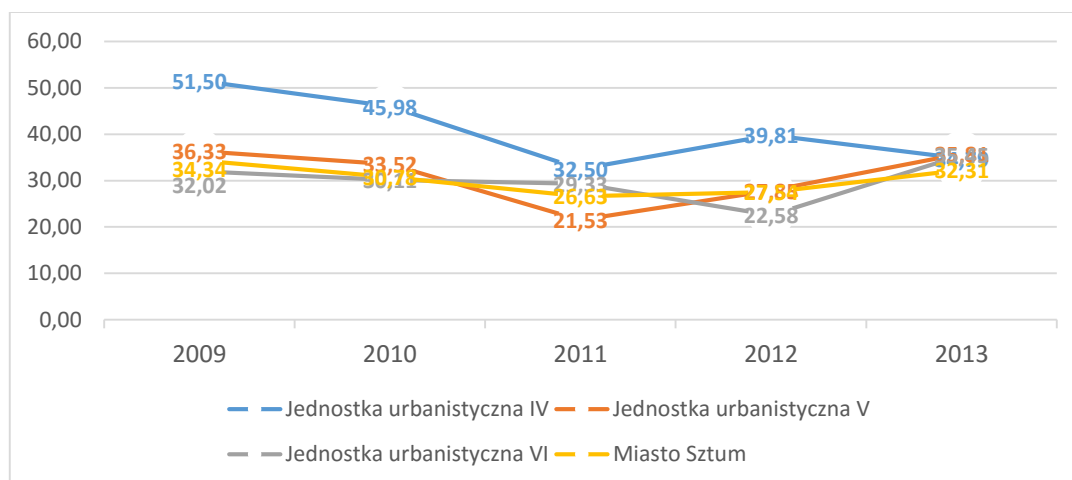
Wykres 12 – Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 1000 osób w latach 2009-2013

Źródło: opracowanie własne

Kolejnym istotnym elementem, który pozwala zdiagnozować sytuację społeczną na badanym obszarze jest liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia przypadająca na 1000 mieszkańców. Z roku na rok badany wskaźnik jest niestety coraz większy. Najgorszą sytuację można zaobserwować w obszarze V, gdzie w roku 2013 nastąpił gwałtowny wzrost w porównaniu do roku poprzedniego i osiągnął poziom prawie 120 osób na 1000. W pozostałych badanych obszarach wskaźnik ten jest porównywalny do wartości dla całego miasta. Warto zaznaczyć, iż w roku 2013 aż 64% osób, które korzystały ze wskazanej pomocy w mieście Sztum, pochodziło z obszarów IV, V oraz VI.

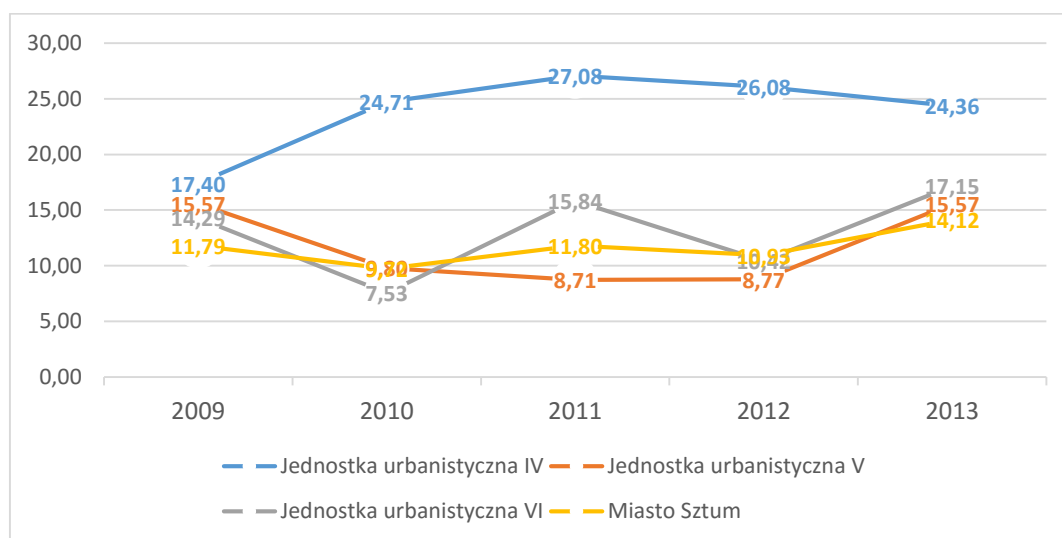
Wykres 13 – Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 1000 osób w latach 2009-2013

Źródło: opracowanie własne

Liczba osób korzystająca z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2009-2013 utrzymuje się na podobnym poziomie. Wsparcie objętych było od 264 do 328 osób. W latach 2009-2012 najwyższa wartość wskaźnika występowała w obszarze IV, spadek w roku 2013, wraz ze wzrostem wskaźnika w pozostałych obszarach, spowodował iż wartość ta jest podobna dla wskazanych obszarów i wyższa niż dla całego miasta.

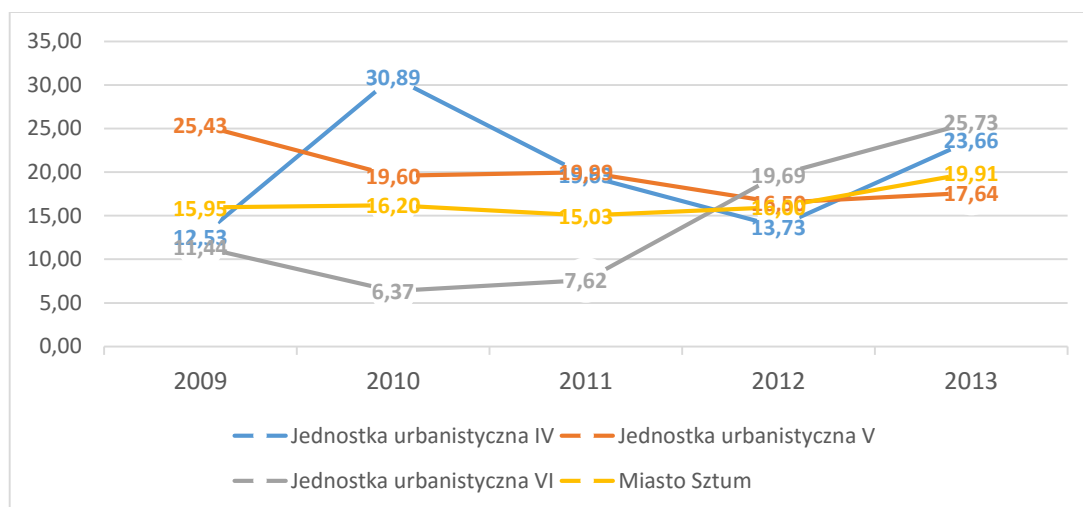
Wykres 14 – Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych w tym rodziny wielodzietne na 1000 osób w latach 2009-2013

Źródło: opracowanie własne

Z pomocy w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach wielodzietnych w roku 2013 skorzystało 138 osób, największą część stanowiły osoby zamieszkałe na terenie obszaru IV, co także ma swoje odzwierciedlenie na wyżej przedstawionym wykresie. Każda ze wskazanych jednostek urbanistycznych w roku 2013 posiadała wyższą wartość wskaźnika w porównaniu do wartości dla całego miasta.

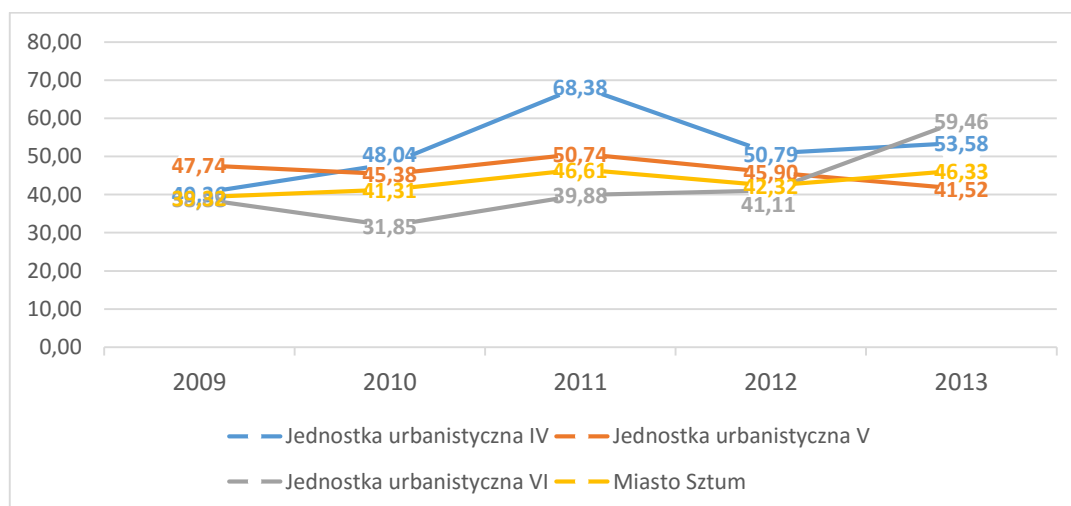
Wykres 15 – Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych w tym rodziny niepełne na 1000 osób w latach 2009-2013

Źródło: opracowanie własne

Z pomocy w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach niepełnych w roku 2013 skorzystało 196 osób. Na podstawie powyższego wykresu możemy zauważyć, iż w obszarze IV oraz VI problem ten jest coraz większy, osoby korzystające ze wskazanej pomocy stanowią coraz większą część społeczeństwa. W roku 2013 przewyższają wartość dla całego miasta, podczas gdy roku 2009 były poniżej tej wartości. Jedynym obszarem gdzie można zauważyć poprawę sytuacji jest obszar VI, wartość wskaźnika w 2013 roku zmalała w porównaniu do roku 2009 i jest poniżej wartości dla miasta.

Wykres 16 – Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w przeliczeniu na 1000 osób w latach 2009-2013

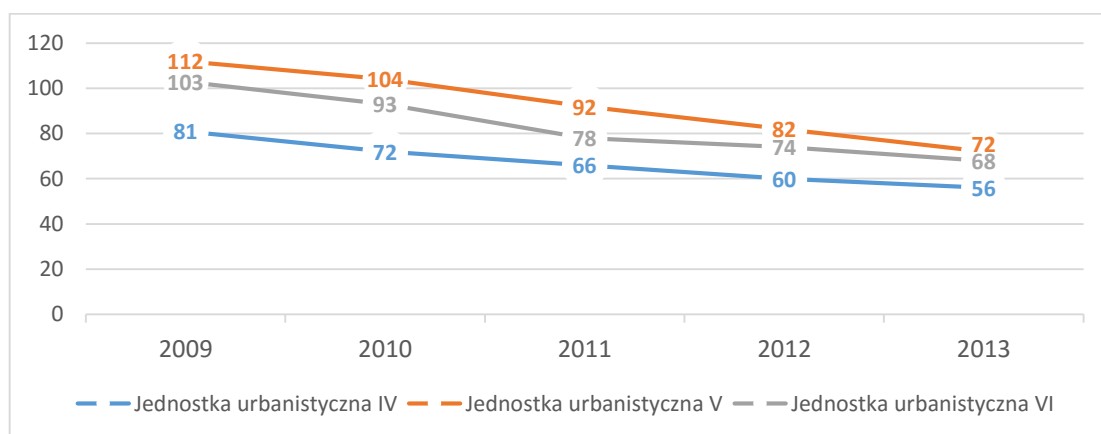

Źródło: opracowanie własne

Od 2009 roku do roku 2013 nastąpił wzrost osób korzystających z pomocy społecznej w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” z 387 osób do 456 osób. Na podstawie wyżej zaprezentowanego wykresu możemy zauważyć, iż nastąpił

w 2013 roku w obszarze VI gwałtowny wzrost osób korzystających z wskazanej pomocy na 1000 mieszkańców, z poziomu około 40 osób do poziomu 60 osób. Jest to z pewnością istotna informacja z punktu widzenia majątności społeczeństwa. Drugim obszarem, w którym wartość wskaźnika przewyższa wartość dla całego miasta jest jednostka urbanistyczna IV. Jedynie w obszarze V można zauważyć poprawę sytuacji w przeciągu ostatnich lat, czego skutkiem jest niższa wartość wskaźnika w roku 2013 w porównaniu do całego miasta.

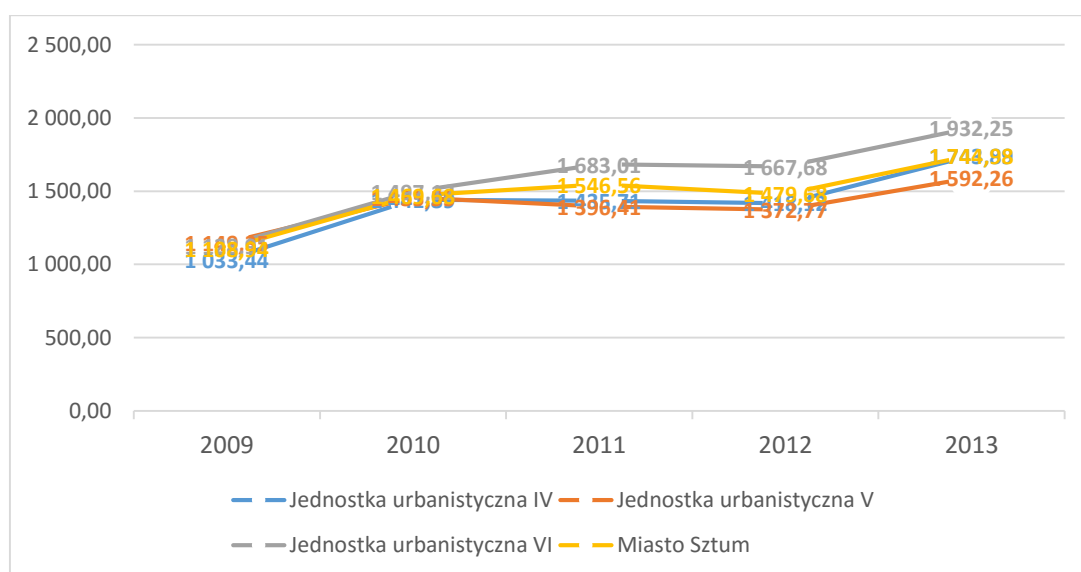
Wykres 17 – Liczba rodzin, które otrzymały zasiłki rodzinne w latach 2009-2013

Źródło: opracowanie własne

Z roku na rok coraz mniej rodzin mieszkających w Sztumie korzysta z zasiłków rodzinnych, w roku 2009 było to 522 rodziny, natomiast w roku 2013 już tylko 343. Na powyżej przedstawionym wykresie możemy także zaobserwować ten trend, w każdym z trzech analizowanych obszarów odnotowano spadki liczby rodzin korzystających ze wskazanego zasiłku. Należy zauważyć, iż w latach 2009-2013 około 59% rodzin korzystających z zasiłku pochodziło z analizowanych obszarów.

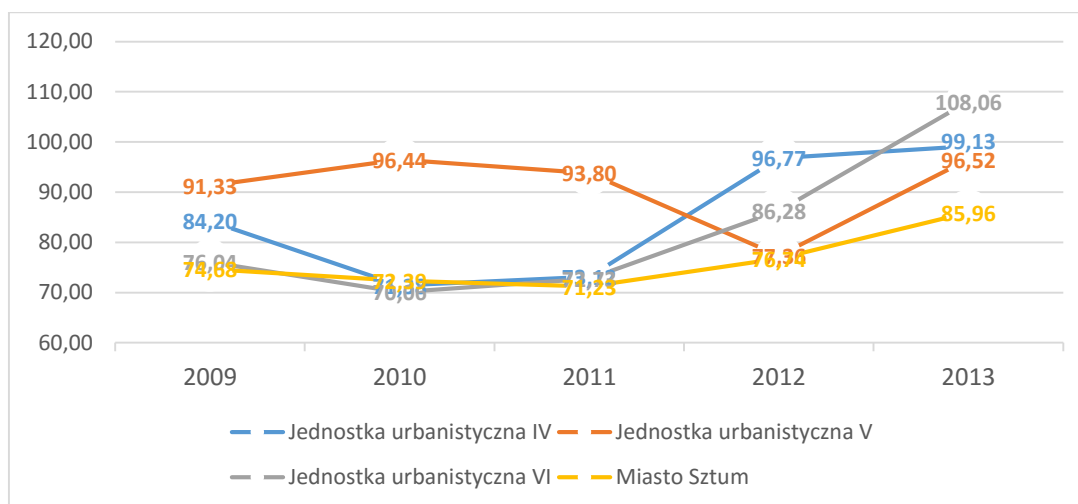
Wykres 18 – Wysokość zasiłków rodzinnych w przeliczeniu na rodzinę w latach 2009-2013

Źródło: opracowanie własne

Wraz ze spadkiem liczby rodzin, które korzystają z zasiłków rodzinnych, odnotowano wzrost średniego zasiłku przypadającego na rodzinę, trend ten jest praktycznie identyczny w każdym z analizowanych obszarów i pokrywa się z wartością dla miasta.

Wykres 19 – Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1000 osób w latach 2009-2013

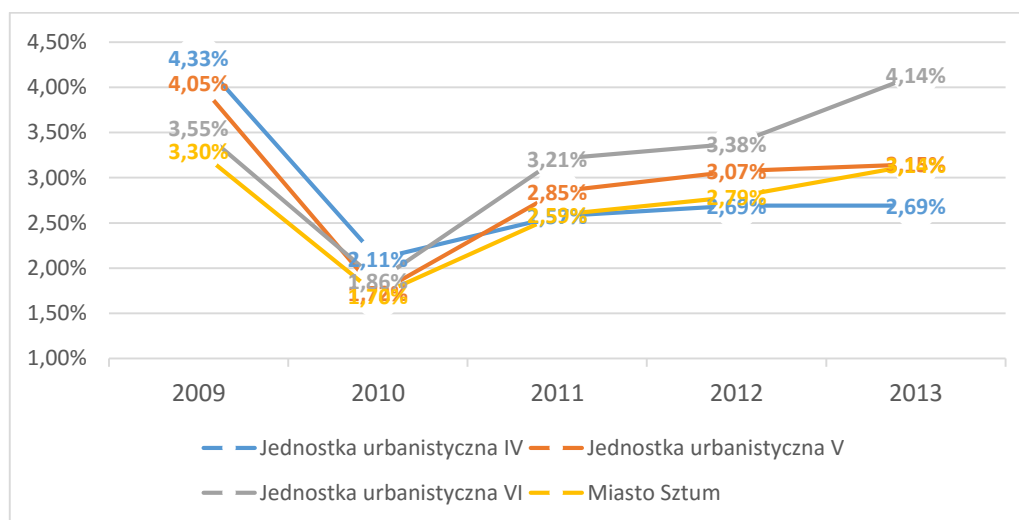
Źródło: opracowanie własne

Kolejnym czynnikiem, który dobrze przedstawia sytuację społeczną jest liczba osób korzystająca z zasiłków pomocy społecznej. W mieście Sztum możemy zauważyć wzrost liczby osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej, w 2009 roku było to 735 osób, natomiast w roku 2013 już 846 osoby. Trend ten pokrywa się wskaźnikiem liczby osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1000 osób, który został przedstawiony na Wykresie 19.

Na podstawie zaprezentowanego wykresu można zauważyć gwałtowny wzrost wskaźnika w roku 2013 w obszarze V oraz VI, co automatycznie ma odzwierciedlenie we wzroście wskaźnika dla całego miasta. W obszarze IV odnotowano istotny wzrost wskaźnika w roku 2012 w porównaniu do roku poprzedniego.

Warto zaznaczyć, iż wartość wskaźnika dla badanych obszarów były wyższe niż dla województwa pomorskiego (52,90 w roku 2012).

Wykres 20 – Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym w latach 2009-2013

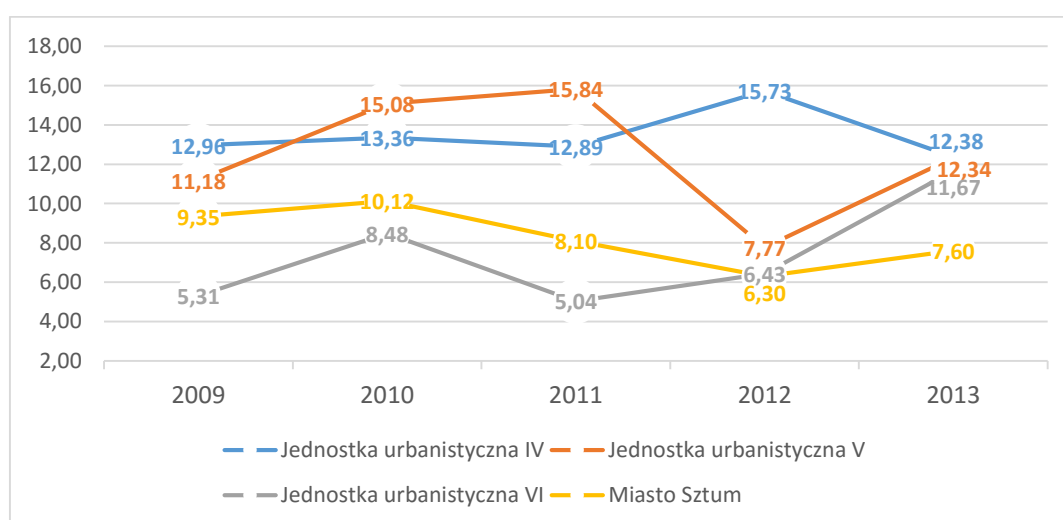
Źródło: opracowanie własne

Problem bezrobocia jest jednym z istotniejszych problemów dotyczących społeczeństwa. W mieście Sztum w roku 2010 możemy zaobserwować gwałtowny spadek udziału długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym, lecz od roku 2010 do roku 2013 odnotowano trend wzrostowy.

Największy problem bezrobocia długotrwałego zaobserwowano w obszarze VI, w roku 2013 aż 4,14% osób w wieku produkcyjnym, stanowiły osoby długotrwale bezrobotne. W pozostałych badanych obszarach wartość ta była zbliżona do średniej w mieście.

Warto zaznaczyć, iż wartości dla badanych obszarów były wyższe niż dla województwa pomorskiego (2,40 w roku 2012).

Wykres 21 – Liczba przestępstw na 1000 ludności w latach 2009-2013

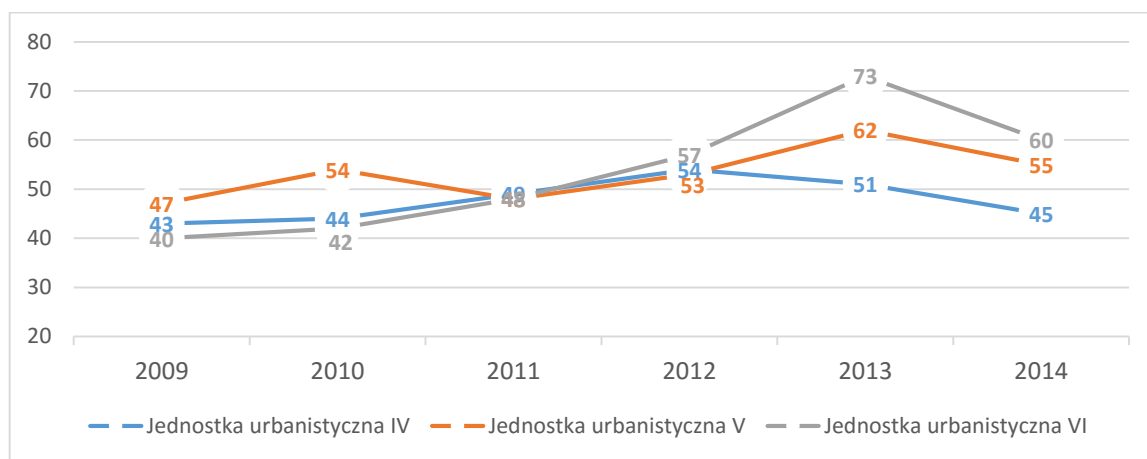
Źródło: opracowanie własne

W celu zobrazowania sytuacji społecznej zbadano także liczbę przestępstw, która w 2013 wyniosła 112, czyli o 20 mniej niż w roku 2009.

Na wyżej przedstawionym wykresie możemy zauważyć, iż liczba przestępstw na 1000 ludności w całym mieście zwiększyła się w roku 2010 oraz 2013 w porównaniu do roku poprzedniego. W latach 2009-2013 wartość wskaźnika była zdecydowanie wyższa w obszarze IV oraz V, w porównaniu do wartości dla miasta. Niepokojącą sytuację zdiagnozowano w obszarze VI, gdzie w ciągu 5 lat, od roku 2009 do roku 2013, wskaźnik zwiększył ponad dwukrotnie z poziomu 5,31 do poziomu 11,67.

Warto zaznaczyć, iż wartości dla obszarów IV i V były wyższe niż dla województwa pomorskiego (7,09 w roku 2012).

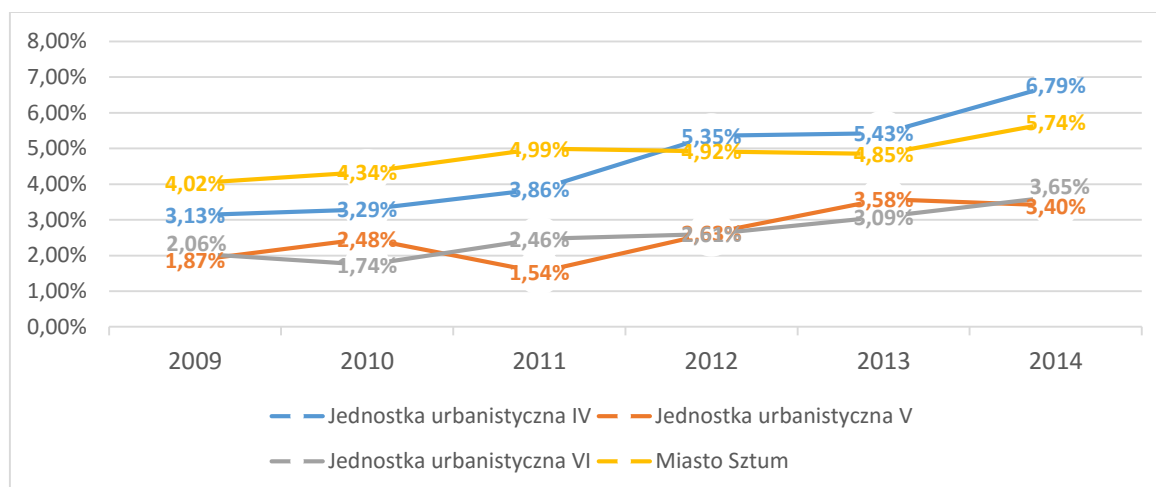
Wykres 22 – Liczba rodzin, którym MGOPS w Sztumie udzielił wsparcia z powodu ubóstwa w latach 2009-2014

Źródło: opracowanie własne

W mieście Sztum z roku na rok przybywa rodzin, które uzyskują wsparcie z MGOPS w Sztumie z tytułu ubóstwa, w roku 2009 ze wsparcia skorzystało 516 rodzin, natomiast już w roku 2014 udzielono wsparcia 603 rodzinom. Na Wykresie 22 przedstawiono dane dotyczące wsparcia dla rodzin z obszaru zdegradowanego. Możemy zauważyć, iż trend wzrostowy w całym mieście pokrywa się z trendem we wskazanych jednostkach. Największy wzrost liczby rodzin korzystających ze wsparcia w roku 2014 w porównaniu do roku 2009 odnotowano w obszarze VI, gdzie liczba rodzin wzrosła o 50%. W obszarze V odnotowano niewielki wzrost, natomiast w obszarze IV możemy zauważyć stabilizację trendu, gdyż przyrosty/spadki każdego roku są niewielkie.

Wykres 23 – Udział rodzin, którym MGOPS w Sztumie udzielił wsparcia z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2009-2014

Źródło: opracowanie własne

Ostatnim analizowanym wskaźnikiem w podsystemie społecznym jest udział rodzin, którym udzielono wsparcia z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Na podstawie wyżej przedstawionego wykresu możemy zauważyć, iż wskazany problem dotyka coraz większy odsetek mieszkańców miasta Sztum w związku z czym stanowi coraz istotniejszy problem społeczny. Od roku 2009 do roku 2014 liczba rodzin korzystająca ze wsparcia wzrosła z 132 rodzin do 189 rodzin. Powyżej możemy zauważyć, iż najbardziej niepokojący trend zaobserwowano w obszarze IV, gdzie udział wskazanych rodzin wzrósł o ponad 100% i przekroczył wartość dla całego miasta. W pozostałych badanych obszarach zdiagnozowano także wzrost lecz nie był on aż tak znaczący.

Zrealizowane projekty i zadania społeczne

W ramach działalności społecznej na terenie miasta Sztum zrealizowano liczne projekty i zadania mające na celu poprawę sytuacji społecznej. Poniżej przedstawiono projekty i zadania, w których brały udział osoby zamieszkujące obszar wskazany do rewitalizacji.

Projekt: „Większe perspektywy, pewny sukces. Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w Mieście i Gminie Sztum”

W 2013 r. Miasto i Gmina Sztum jako beneficjent projektu oraz MGOPS jako jednostka realizująca projekt rozpoczęli realizację projektu. Głównym celem projektu było przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia cyfrowego mieszkańców MiG Sztum. Cel ten został zrealizowany poprzez zakup 129 komputerów wraz z oprogramowaniem oraz zapewnienie dostępu do Internetu przez okres realizacji projektu oraz bezpośrednio po jego zakończeniu przez 5 lat. MGOPS w wyniku rekrutacji zakwalifikował do projektu 30 rodzin zamieszkałych na terenie gminy. Kolejne 99 komputerów trafiło do świetlic wiejskich, Środowiskowego Domu

Samopomocy w Czerninie, szkół oraz Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie, gdzie powstały ogólnodostępne sale komputerowe.

Spośród 30 rodzin objętych wsparciem, 14 z nich jest mieszkańcami miasta Sztum. Na podstawie zebranych danych zdiagnozowano, iż spośród wskazanych 14 rodzin na dzień 31.12.2014 roku, 8 rodzin mieszkało na terenie obszaru wskazanego do rewitalizacji.

Projekt: „[Razem łatwiej – KIS Sztum](#)”

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w okresie od dnia 02.05.2014 do 30.06.2015 realizował projekt pod nazwą „Razem łatwiej – KIS Sztum”, współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w realizacji tego przedsięwzięcia wspierali partnerzy lokalni:

- Sztumskie Centrum Kultury,
- Stowarzyszenie Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „Dar Serca”,
- Powiatowy Urząd Pracy.

W ramach projektu w strukturze MGOPS został utworzony Klub Integracji Społecznej, którego zadaniem jest udzielanie wsparcia osobom indywidualnym (21 osób) oraz ich rodzinom w odbudowaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych oraz w podniesieniu kwalifikacji zawodowych.

Projekt był realizowany dla mieszkańców MiG Sztum. Spośród 21 osób, którym udzielono wsparcia, na dzień 31.12.2014 roku aż 6 osób pochodziło z obszaru rewitalizacji.

Projekt: [Karta Dużej Rodziny](#)

MGOPS przystępując jako partner do rządowego programu dla rodzin wielodzietnych stworzył dla mieszkańców Miasta i Gminy Sztum tzw. Sztumską Kartę Dużej Rodziny w ramach Programu Wsparcia „Rodzina 3+” w Mieście i Gminie Sztum, wprowadzonego Uchwałą Nr VII.55.2015 Rady Miejskiej w Sztumie z dnia 29 kwietnia 2015 roku. Karta Dużej Rodziny przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Karta oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Zniżki są oferowane nie tylko przez instytucje publiczne, ale również przez prywatnych przedsiębiorców. Celem projektu jest wsparcie w procesie wychowawczym dzieci i młodzieży wychowującej się w rodzinach wielodzietnych oraz zwiększeniu dla nich dostępności do usług, zajęć sportowych i kulturalnych.

Projekt jest realizowany od lipca 2014 roku, od tego czasu na terenie MiG Sztum wydano łącznie 744 Karty Dużej Rodziny z czego aż 186 dla mieszkańców obszaru rewitalizacji (obszar IV – 48, obszar V – 88, obszar VI – 50).

Projekt: "Akademia Malucha" - zajęcia ogólnorozwojowe z elementami edukacji regionalnej dla dzieci z terenu gminy Sztum

Projekt powyższy był współfinansowany ze środków EFRR w ramach PROW na lata 2007-2013. W ramach projektu organizowano zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym, które z różnych przyczyn nie uczęszczały do przedszkoli. Projekt zakładał organizację zajęć ogólnorozwojowych oraz zajęć z edukacji regionalnej, ekologicznych, spotkań integracyjnych m.in.: z Bractwem Rycerzy Ziemi Sztumskiej, Kołem Gospodyń Wiejskich, miejscowymi artystami. Projekt był realizowany w roku 2010.

Projekt: „Raz, Dwa, Trzy – zajęcia dodatkowe i doposażenie bazy dydaktycznej w materiały edukacyjne dla uczniów klas I-III szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto i Gminę Sztum”

Program został współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach tzw. wyrównywania szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług świadczonych w systemie oświaty. Celem projektu był rozwój dzieci będących uczniami szkół objętych projektem. W ramach projektu dzieci miały możliwość rozwoju swoich pasji artystycznych, kompetencji matematycznych oraz przyrodniczych.

W projekcie wzięły udział łącznie 4 szkoły podstawowe, w tym szkoła Podstawowa nr 2 w Sztumie, do której uczęszczają dzieci mieszkające na obszarze rewitalizacji. W projekcie, który trwał od 2011 roku, a zakończył się w roku 2013, wzięło udział łącznie 340 dzieci z 4 szkół.

Projekt: „Równy start w przyszłość – czyli programy rozwojowe szkół obejmujące zajęcia pozalekcyjne dla uczniów z terenu Miasta i Gminy Sztum oraz Miasta i Gminy Dzierzgoń”

Program został współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Celem projektu był rozwój edukacyjny dzieci dzięki zorganizowanym zajęciom pozalekcyjnym. W ramach projektu oprócz zajęć pozalekcyjnych uczniowie i uczennice otrzymywali także specjalistyczną pomoc w zakresie terapii pedagogicznej, psychologicznej, logopedycznej oraz gimnastyki korekcyjnej.

W projekcie wzięło udział łącznie 10 szkół z terenu Miasta i Gminy Sztum oraz Miasta i Gminy Dzierzgoń, w tym szkoła Podstawowa nr 2 w Sztumie oraz Gimnazjum nr 1 w Sztumie, do których uczęszczają dzieci mieszkające na obszarze rewitalizacji. W projekcie, który trwał od 2011 roku, a zakończył się w roku 2014, wzięło udział łącznie 1193 dzieci z 10 szkół.

Projekt: „Sztumska Akademia Umiejętności czyli programy rozwojowe szkół podstawowych z terenu Miasta i Gminy Sztum”

Projekt realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego. W ramach projektu zrealizowano zajęcia z zakresu:

- specjalistycznych zajęć dla uczniów i uczennic zdolnych w bloku humanistycznym,
- specjalistycznych zajęć artystycznych dla uczniów i uczennic zdolnych,
- zajęć dydaktyczno-wyrównawczych,
- pozalekcyjnych zajęć rozwijających kompetencje kluczowe w zakresie języków obcych,
- pozalekcyjnych zajęć rozwijających kompetencje kluczowe w zakresie matematyki,
- pozalekcyjnych zajęć rozwijających kompetencje kluczowe w zakresie przyrody,
- specjalistycznych zajęć logopedycznych,
- specjalistycznych zajęć korekcyjno-kompensacyjnych,
- specjalistycznych zajęć z gimnastyki korekcyjnej.

Projekt był realizowany od 01.07.2014 do 30.06.2015 przez 4 szkoły podstawowe mieszczące się na terenie MiG Sztum oraz przez Miejsko Gminny Zespół Oświaty w Sztumie. Jedną ze szkół podstawowych biorących udział w projekcie była Szkoła Podstawowa nr 2 w Sztumie do której uczęszczają dzieci mieszkające na obszarze rewitalizacji. W ramach realizacji projektu przeprowadzono ponad 6800 godzin zajęć, w których uczestniczyły dzieci ze szkół objętych projektem.

Zadanie: „Szkoła zabawy i kreatywności w szczególności z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych z terenu Miasta i Gminy Sztum”

Zadanie składało się z cyklu spotkań edukacyjnych dla dzieci w wieku przedszkolnym i ich rodziców. Odbiorcami projektu było 20 dzieci w wieku przedszkolnym, wraz z rodzicami. Były to dzieci z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych, mieszkające na terenie Miasta i Gminy Sztum. Dzieci te nie uczęszczały do przedszkola. Za realizację zadania odpowiadało Stowarzyszenie Przyjaciele Dzieci, które funkcjonuje przy przedszkolu mieszczącym się na obszarze rewitalizacji. Zadanie trwało od 09.2013 do 12.2013, w ramach realizacji zadania zorganizowano 4 wydarzenia.

Zadanie: „Organizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży, w szczególności z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych z terenu Miasta i Gminy Sztum z realizacją programu edukacyjno-profilaktycznego z zakresu uzależnień i przemocy”

Zadanie polegało na prowadzeniu pozalekcyjnych zajęć sportowych w różnorodnych formach dla szerokiej grupy dzieci i młodzieży z terenu Miasta i Gminy Sztum, które potrzebują zabezpieczenia czasu wolnego. Zajęcia promowały zdrowy styl życia wśród dzieci i młodzieży, a także miały zapobiegać spożywaniu alkoholu, używaniu środków psychoaktywnych przez

dzieci i młodzież. Zadanie zostało zrealizowane w okresie od 03.2014 do 12.2014, a wykonawcą zadania był Lekkoatletyczny Klub Sportowy Zantyr mieszczący się w Sztumie. Dzieci z obszaru rewitalizacji także brały udział we wskazanym projekcie ze względu na niedużą odległość pomiędzy miejscem zamieszkania, a miejscem realizacji zadania. W ramach zadania zorganizowano łącznie 18 zajęć, w których wzięło udział 1181 dzieci.

Zadanie: „[Rozwój-zmiana-satysfakcja -zajęcia edukacyjne z wykorzystaniem gier planszowych](#)”

Projekt adresowany był do dzieci z klas I-VI i ich rodziców, młodzieży gimnazjalnej, nauczycieli i wychowawców, osób zainteresowanych pracą przy projekcie. W ramach realizacji zadania przeprowadzono:

- spotkanie integracyjne,
- zajęcia edukacyjne z wykorzystaniem gier planszowych,
- otwarte spotkania z grami planszowymi dla rodziców dzieci biorących udział w projekcie oraz innych mieszkańców Sztumu.
- konkursy i turnieje dla grupy dzieci i młodzieży uczestniczących w projekcie.

Wskazane zadanie zostało zrealizowane w okresie od 03.2014 do 12.2014 przez Stowarzyszenie „Szansa”, które funkcjonuje na terenie obszaru rewitalizacji. W zadaniu wzięło udział łącznie 100 dzieci.

Projekt: „[Eko-senior – edukacja ekologiczna osób starszych z terenu miasta i gminy Sztum oraz budowanie więzi międzypokoleniowej](#)”

Celem projektu było pobudzenie aktywności społecznej, integracja społeczna i wzrost świadomości ekologicznej wśród uczestników projektu poprzez organizację spotkań dla osób starszych oraz warsztaty z efektywnego i twórczego wykorzystania materiałów wtórnych.

Realizatorami projektu byli Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie, „Stowarzyszenie Przyjaciele Dzieci” oraz Sztumskie Centrum Kultury. Projekt został zrealizowany w okresie od 05.2014 do 12.2014, a udział w nim wzięło 20 osób z czego 3 osoby pochodziły z obszaru rewitalizacji.

Projekt: „[Aktywny senior darem serca dla potrzebujących](#)”

W 2014 roku Stowarzyszenie Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym Dar Serca w partnerstwie z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sztumie oraz Sztumskim Centrum Kultury przystąpili do realizacji zadania publicznego w ramach Rządowego Programu na Rzecz Aktywności Osób Starszych na lata 2014-2020. Celem projektu było rozszerzanie dostępności do usług społecznych, m.in. opiekuńczych, kulturalnych, edukacyjnych, poradniczo-doradczych, sportowych i turystycznych. Adresatami projektu były osoby powyżej 60 roku życia, w tym głównie osoby samotne, o ograniczonej sprawności ruchowej, wymagające pomocy oraz wolontariusze-seniorzy, którzy poświęcą wskazanym osobom wolny czas,

włączając się w realizację zadań zawartych w projekcie. W ramach zadania uczestnicy mogli skorzystać z:

- terapii zajęciowej,
- ćwiczeń ruchowych i usprawniających,
- zajęć rekreacyjnych, sportowych i kulturalnych,
- wyjazdów na basen (do pływalni w Kwidzynie),
- wycieczek,
- ciekawych spotkań towarzyskich i edukacyjnych z lekarzem, pielęgniarką i psychologiem,
- ciepłego posiłku,
- pomocy w czynnościach domowych, którą będą oferować wolontariusze.

Projekt był realizowany od 05.2014 do 12.2014. W projekcie wzięło udział 30 osób z czego aż 8 osób pochodziło z obszaru wskazanego do rewitalizacji.

Na podstawie przeprowadzonych badań i analiz obszarami zdegradowanymi wskazanymi do rewitalizacji są terytoria Sztumu na których skumulowane natężenie problemów społecznych jest szczególnie duże. Obszary te, wykazując wysokie wartości zarówno wskaźników obligatoryjnych jak i fakultatywnych, stanowią „punkty zapalne” – najbardziej zdegradowane obszary miasta Sztum. Na podstawie przeprowadzonej analizy podobszaru społecznego należy zwrócić szczególną uwagę na negatywne zjawiska zachodzące w obszarach wyznaczonych do rewitalizacji w porównaniu do sytuacji w całym mieście.

Jednostka urbanistyczna IV

Przedstawiona jednostka stanowi jedną z trzech jednostek objętych programem rewitalizacja. Na podstawie przeprowadzonych analiz można stwierdzić, iż sytuacja społeczna we wskazanej jednostce jest zła, zidentyfikowano liczne problemy, które wpływają na sytuację społeczną obszaru. Każdy z trzech wskaźników obligatoryjnych przekraczał wartości referencyjne województwa pomorskiego w związku z tym możemy mówić o dużej degradacji społecznej obszaru. Należy także zwrócić uwagę na wartości we wskaźnikach fakultatywnych, jednostka urbanistyczna IV spełniała największą liczbę wskaźników fakultatywnych spośród wszystkich obszarów miasta Sztum. Szczególną uwagę należy zwrócić na następujące czynniki:

- Odsetek dzieci i młodzieży nieotrzymujących promocji do następnej klasy w szkołach podstawowych i gimnazjach wyższy niż wartość dla całego miasta,
- Zdecydowanie większa liczba ofiar przemocy na 1000 osób w porównaniu do sytuacji dla miasta, w ciągu 3 lat odnotowano wzrost o ponad 200%,
- Niepokojący wzrost liczby osób uzależnionych od alkoholu na 1000 mieszkańców, w 2013 roku wartość wskaźnika jest zdecydowanie wyższa niż wartość dla całego miasta,

- Mimo dużego wzrostu osób uzależnionych od alkoholu, odnotowano także istotny wzrost liczby osób korzystających ze wsparcia AA oraz GKRPA,
- Coraz większy odsetek rodzin zostaje objęty kontrolą społeczną – bardzo duży przyrost założonych Niebieskich Kart, wartość wskaźnika w 2013 roku jest ponad dwa razy większa niż dla miasta,
- Jeden z najwyższych współczynników liczby osób, którym przyznano dodatek mieszkaniowy na 1000 mieszkańców,
- Zdecydowanie najwyższa wysokość świadczenia z funduszu alimentacyjnego w przeliczeniu na rodzinę,
- Malejąca liczba osób korzystająca ze wsparcia pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności,
- Niepokojąca bardzo duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych (rodziny wielodzietne),
- Ponadprzeciętna liczba osób korzystających z pomocy społecznej w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w przeliczeniu na 1000 osób,
- Wzrost liczby osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej, wartość wskaźnika jest zdecydowanie wyższa niż dla województwa pomorskiego,
- Duży spadek udziału osób długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym, lecz mimo wszystko wartość wskaźnika nadal jest ponad wartość referencyjną województwa pomorskiego,
- Ponad dwa razy większa liczba przestępstw na 1000 ludności w porównaniu do województwa pomorskiego, najwyższy poziom w mieście,
- Duży udział rodzin, którym MGOPS w Sztumie udzielił wsparcia z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby, w badanym okresie odnotowano wzrost o ponad 100%.

Jednostka urbanistyczna V

Kolejną jednostką, która została wskazana jako obszar do rewitalizacji jest jednostka nr V. We wskazanej jednostce także zidentyfikowano wiele negatywnych czynników społecznych. Należy zaznaczyć, iż w porównaniu do jednostki urbanistycznej IV, liczba zidentyfikowanych problemów społecznych jest mniejsza. Poniżej przedstawiono analizę czynników dla obszaru V:

- Ponadprzeciętna wielkość zasiłków z tytułu pomocy rodzinie,
- Wzrastający odsetek dzieci i młodzieży nieotrzymujących promocji do następnej klasy w szkołach podstawowych i gimnazjach,
- Zmniejszająca się liczba ofiar przemocy,
- Zmniejszająca się liczba osób uzależnionych od alkoholu,
- Zmniejszająca się liczba osób korzystających ze wsparcia AA, GKRPA,
- Istotny wzrost liczby osób korzystających ze wsparcia świetlicy socjoterapeutycznej,
- liczba założonych Niebieskich Kart poniżej przeciętnej,

- Jeden z najwyższych współczynników liczby osób, którym przyznano dodatek mieszkaniowy na 1000 mieszkańców,
- Ponadprzeciętna wysokość świadczenia z funduszu alimentacyjnego w przeliczeniu na rodzinę,
- Bardzo niepokojący wzrost liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, w 2013 roku odnotowano wzrost o około 100% w porównaniu do roku poprzedniego, wartość ta była zdecydowanie najwyższa w porównaniu do pozostałych obszarów w mieście,
- Spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych (rodziny niepełne), w 2013 roku odnotowano mniejszą wartość niż wartość dla całego miasta,
- Spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, w 2013 roku odnotowano mniejszą wartość niż wartość dla całego miasta,
- Największa Liczba rodzin, które otrzymały zasiłki rodzinne w porównaniu do pozostałych obszarów miasta,
- Ponadprzeciętna liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1000 osób, tak jak przy obszarze IV, warto zaznaczyć, iż wskaźnik ten jest zdecydowanie wyższy w porównaniu do wartości referencyjnej dla województwa pomorskiego,
- Spadek udziału osób długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym, lecz mimo wszystko wartość wskaźnika nadal jest ponad wartość referencyjną województwa pomorskiego oraz wartość dla całego miasta,
- Duża Liczba przestępstw na 1000 ludności w porównaniu do średniej dla miasta oraz do wartości referencyjnej województwa pomorskiego,
- Niższy niż dla miasta udział rodzin, którym MGOPS w Sztumie udzielił wsparcia z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby.

Jednostka urbanistyczna VI

Kolejną jednostką, która została wskazana jako obszar do rewitalizacji jest jednostka nr VI. We wskazanej jednostce także zidentyfikowano wiele negatywnych czynników społecznych. Spośród 18 wskaźników, wskazany obszar nie spełniał jedynie 4 wskaźników. Poniżej przedstawiono analizę czynników dla obszaru VI:

- Wzrastający odsetek dzieci i młodzieży nieotrzymujących promocji do następnej klasy w szkołach podstawowych i gimnazjach,
- Liczba ofiar przemocy na 1000 osób wyższa w porównaniu do sytuacji dla miasta,
- Spadek liczby osób uzależnionych od alkoholu,
- Wzrost liczby osób korzystających ze wsparcia AA, GKRPA – wartość powyżej przeciętnej dla całego miasta,

- Najwyższa wartość wskaźnika dotyczącego liczby osób korzystających ze wsparcia świetlicy socjoterapeutycznej na 1000 osób,
- Wzrastająca liczba założonych Niebieskich Kart na 1000 osób – wartość powyżej przeciętnej dla całego miasta,
- Wysokość świadczenia z funduszu alimentacyjnego poniżej średniej dla miasta,
- Powyżej przeciętnej liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych (rodziny wielodzietne) na 1000 osób,
- Najwyższy wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w przeliczeniu na 1000 osób,
- Najwyższy wskaźnik liczby osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1000 osób,
- Bardzo wysoki udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym,
- Istotny wzrost liczby przestępstw na 1000 ludności – w 2013 roku wartość zdecydowanie wyższa niż średnia miasta,
- Istotny wzrost (o 50% w roku 2013 w porównaniu do roku 2009) liczby rodzin, którym MGOPS w Sztumie udzielił wsparcia z powodu ubóstwa,
- Poniżej przeciętnej udział rodzin, którym MGOPS w Sztumie udzielił wsparcia z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby.

Mimo zdiagnozowanych niepokojących zjawisk, należy zwrócić także uwagę na aktywność mieszkańców. Na podstawie przedstawionych zrealizowanych projektów możemy zauważyć, iż mieszkańcy jednostek urbanistycznych wskazanych do rewitalizacji, często stanowili istotną część osób biorących udział w projektach społecznych. Zrealizowane projekty były ukierunkowane w szczególności do dzieci, osób starszych, a także osób wykluczonych społecznie i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

1.5.2 Podsystem gospodarczy

Podsystem gospodarczy jest jednym z trzech analizowanych podsystemów. W przedstawionym podsystemie przeanalizowano szczegółowo wskaźniki gospodarcze wskazane w wytycznych województwa pomorskiego dotyczących programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Badane wskaźniki, tak jak w przypadku podsystemu społecznego, przeanalizowano w dwóch płaszczyznach:

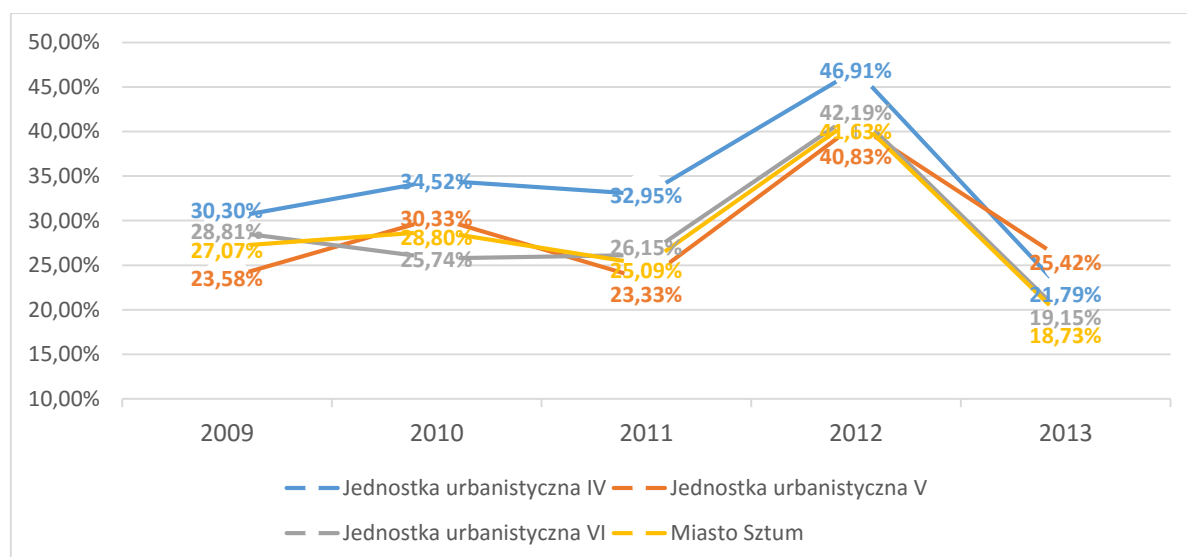
- Czas – zebrano dane z lat 2009-2013²,

² Część wskaźników została przeanalizowana w mniejszym zakresie czasowym

- Miejsce – zbierane dane były automatycznie przyporządkowane do konkretnego adresu, dzięki czemu możliwe jest przeanalizowanie danych dla konkretnej jednostki urbanistycznej oraz porównanie danych do sytuacji w całym mieście.

Analiza wskaźników gospodarczych

Wykres 24 – Udział osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych w latach 2009-2013

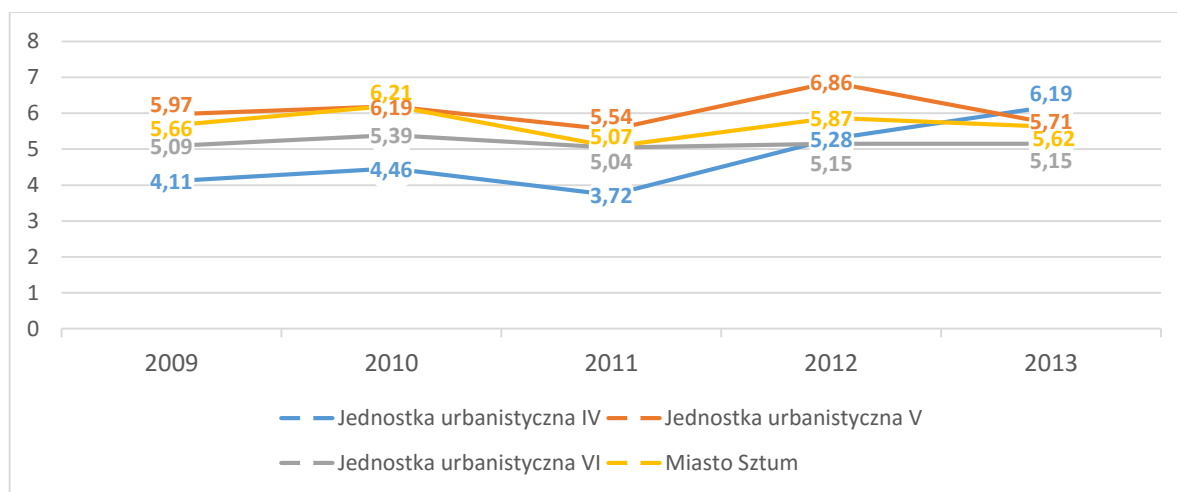

Źródło: opracowanie własne

Na Wykresie 24 przedstawiono udział osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych w latach 2009-2013. Na podstawie przedstawionych danych można zauważyć, iż w badanym okresie wskaźnik ten zmalał dla obszaru całego miasta oraz dla obszaru IV i VI, nieznaczny wzrost odnotowano w obszarze V. Warto zwrócić uwagę na nagły wzrost wskaźnika w roku 2012 oraz drastyczny spadek w roku 2013. Każda z jednostek urbanistycznych wskazana do rewitalizacji przewyższa wartość dla całego miasta w roku 2013.

W porównaniu do wartości referencyjnej województwa pomorskiego z roku 2012, wartości wskazanych jednostek urbanistycznych są zdecydowanie wyższe.

Wykres 25 – Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób w latach 2009-2013

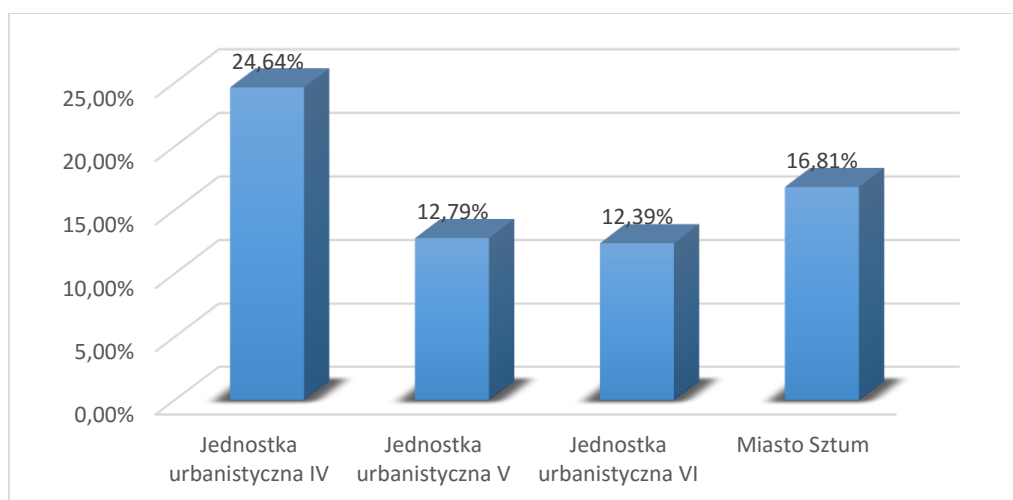
Źródło: opracowanie własne

Na terenie miasta Sztum jest zdecydowanie mniej zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej przypadających na 100 osób w porównaniu do wartości wskaźnika dla województwa pomorskiego.

W badanym okresie czasu wskaźnik ten nie uległ znaczącym zmianom, należy zwrócić uwagę na fakt, iż w roku 2013 jedynie wskaźnik w obszarze VI jest poniżej przeciętnej dla całego miasta. Odnotowano istotny wzrost wskaźnika w obszarze IV w roku 2013 w stosunku do roku 2009.

Na podstawie przedstawionych danych można stwierdzić, iż na wskazanych obszarach występuje ponadprzeciętna liczba przedsiębiorców. Może być to istotny czynnik w procesie rewitalizacji, gdyż przedsiębiorcy będą partnerami w realizacji projektów rewitalizacyjnych.

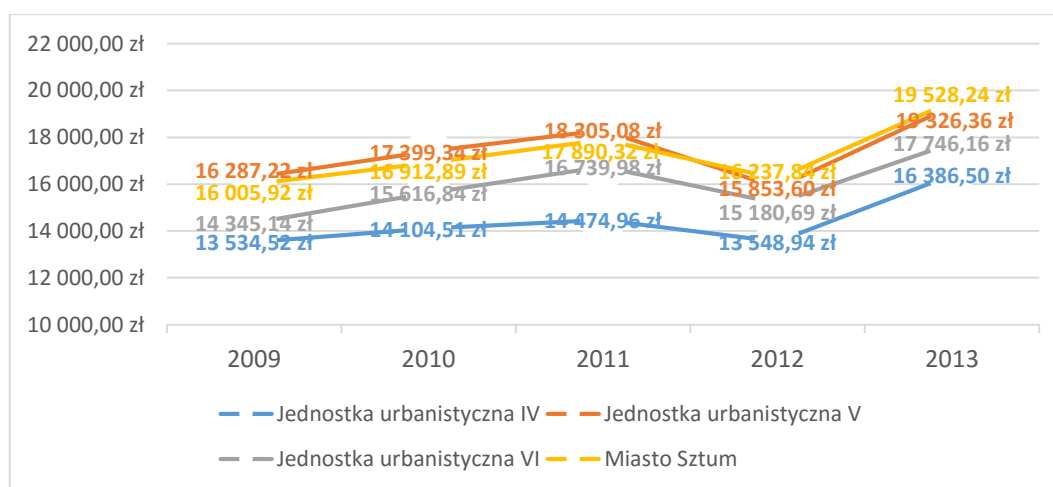
Wykres 26 – Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w roku 2012

Źródło: opracowanie własne

W celu przeanalizowania struktury produktywności społeczeństwa, przedstawiono dane dotyczące odsetka osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w roku 2012. Na podstawie przedstawionych danych można zauważyć, iż jedynie mieszkańcy obszaru IV stanowią większy procentowy udział osób w wieku poprodukcyjnym w porównaniu do średniej dla miasta oraz dla województwa pomorskiego. Istotnym elementem rewitalizacji jest integracja społeczności, jednym z wskazanych elementów może być integracja pomiędzy osobami w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym oraz poprodukcyjnym. Dzięki zaobserwowanym dysproporcjom pomiędzy wskazanymi obszarami, istnieje duże prawdopodobieństwo, iż w ramach działań rewitalizacyjnych nastąpi integracja osób w różnym przedziale wiekowym.

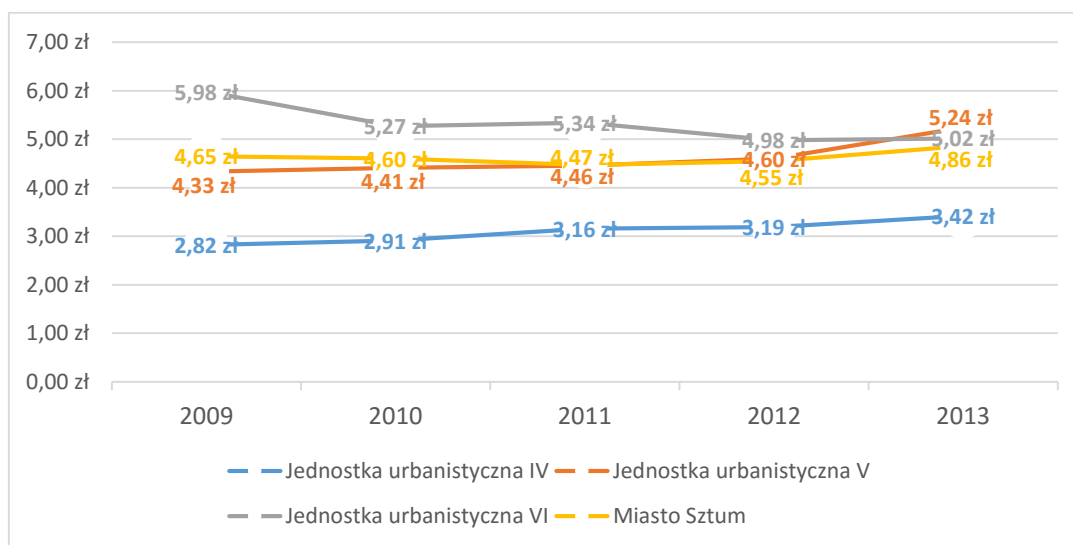
Wykres 27 – Poziom dochodów ludności per capita w latach 2009-2013

Źródło: opracowanie własne

W celu zbadania zamożności mieszkańców, zebrano dane dotyczące poziomu dochodów przypadających na jedną osobę w latach 2009-2013. Na podstawie powyżej przedstawionego wykresu możemy zauważyć pozytywny trend wzrostowy, jedynie w roku 2012 zaobserwowano spadek wskaźnika. W okresie od roku 2009 do roku 2013 na terenie całego miasta odnotowano wzrost o 22%, podobne zmiany zaobserwowano w badanych obszarach wskazanych do rewitalizacji. Należy zwrócić uwagę na fakt, iż w 2013 roku wszystkie ze wskazanych obszarów są poniżej średniej dla całego miasta, w związku z tym można uznać, iż są to obszary zamieszkałe przez mniej zamożnych mieszkańców w porównaniu do pozostałych obszarów miasta.

Wykres 28 – Wielkość dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości na m² w latach 2009-2013

Źródło: opracowanie własne

Ostatnim wskaźnikiem analizowanym w podsystemie gospodarczym jest wielkość dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości na m² w latach 2009-2013. Wskaźnik ten pozwala zaobserwować, która część miasta jest najbardziej atrakcyjna dla mieszkańców oraz przedsiębiorców. W mieście Sztum wskaźnik ten nie uległ dużym zmianom w latach 2009-2013. Szczególną uwagę należy zwrócić na wartość wskaźnika dla obszaru IV, gdzie wskazana wartość jest zdecydowanie niższa niż dla miasta oraz dla pozostałych analizowanych obszarów. W 2013 roku wartość wskaźnika dla obszaru V i VI przewyższała średnią wartość dla miasta.

Jednostka urbanistyczna IV

Na podstawie zebranych informacji jednostka urbanistyczna IV charakteryzuje się:

- Ponadprzeciętnym udziałem osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych,
- Ponadprzeciętną liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 mieszkańców,
- Zdecydowanie najwyższym odsetkiem osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności,
- Wzrastającym poziomem dochodów ludności przypadającym na jedną osobę, lecz mniejszym niż średnia wartość dla miasta,
- Atrakcyjną lokalizacją biorąc pod uwagę cenę podatku od nieruchomości przypadającą na m².

Jednostka urbanistyczna V:

Kolejnym przeanalizowanym obszarem jest jednostka urbanistyczna V, która charakteryzuje się:

- Najwyższym udziałem osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych w roku 2013,
- Ponadprzeciętną liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób,
- Niskim, odsetkiem osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności,
- Wzrastającym poziomem dochodów ludności przypadającym na jedną osobę, lecz mniejszym niż średnia wartość dla miasta,
- Bardzo atrakcyjną lokalizacją biorąc pod uwagę cenę podatku od nieruchomości przypadającą na m².

Jednostka urbanistyczna VI:

- Najniższym udziałem osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych w porównaniu do pozostałych obszarów wskazanych do rewitalizacji, lecz jest to wyższy poziom niż średnia dla miasta,
- Najmniejszą liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób,
- Niskim odsetkiem osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności,
- Wzrastającym poziomem dochodów ludności przypadającym na jedną osobę, lecz mniejszym niż średnia wartość dla miasta,
- Spadkiem wielkości dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości na m².

Na podstawie przedstawionych danych dotyczących podsystemu gospodarczego można stwierdzić, iż wskazany obszar spełnia idealnie elementy dla obszarów rewitalizacyjnych, a w niektórych miejscach obszary wzajemnie się uzupełniają, np. poprzez różny udział osób w wieku poprodukcyjnym.

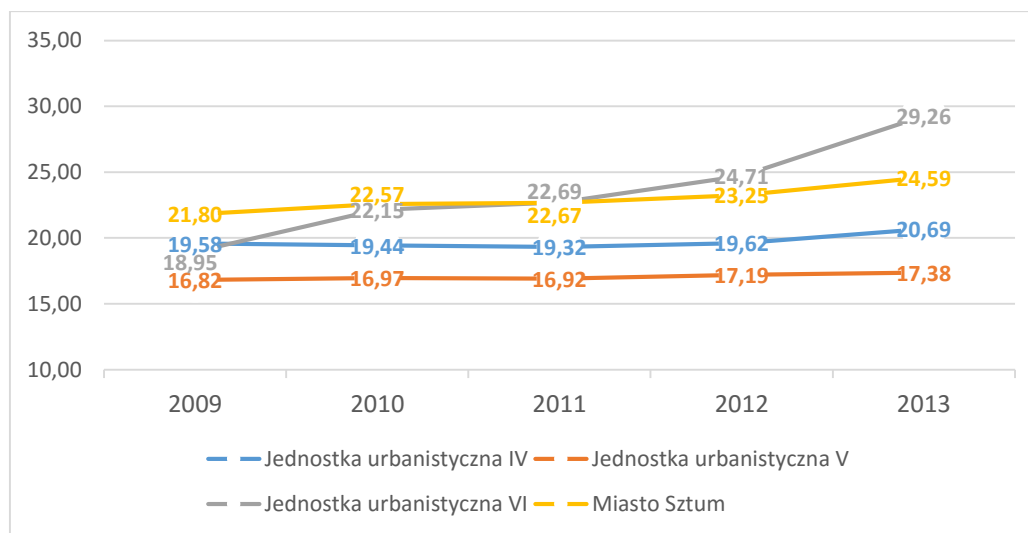
1.5.3 Podsystem przestrzenny

Ostatnim analizowanym podsystemem jest podsystem przestrzenny. W przedstawionym podrozdziale przeanalizowano szczegółowo wskaźniki przestrzenne wskazane w wytycznych województwa pomorskiego dotyczących programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a także inne wskaźnik, które zostały opracowane na podstawie zebranych danych. Badane wskaźniki, tak jak w przypadku pozostałych podsystemów, przeanalizowano w dwóch płaszczyznach:

- Czas – zebrano dane z lat 2009-2013³,
- Miejsce – zbierane dane były automatycznie przyporządkowane do konkretnego adresu, dzięki czemu możliwe jest przeanalizowanie danych dla konkretnej jednostki urbanistycznej oraz porównanie danych do sytuacji w całym mieście.

Analiza wskaźników przestrzennych

Wykres 29 – Przeciętna powierzchnia lokalu na osobę w latach 2009-2013

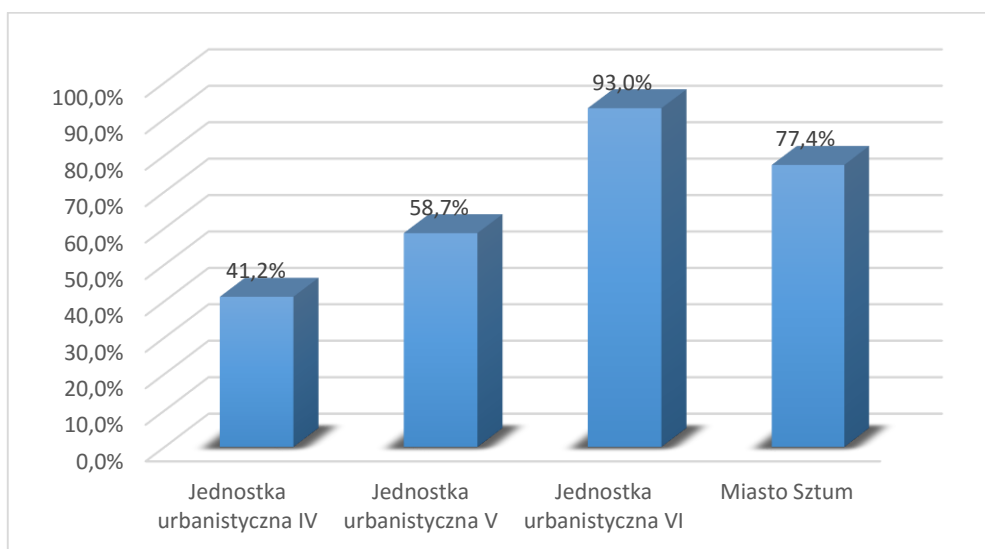

Źródło: opracowanie własne

Na podstawie zebranych danych z lat 2009-2013 wskazano średnią powierzchnię lokalu mieszkalnego przypadającego na jednego mieszkańca. W badanym okresie średnia wartość dla miasta wzrosła o niecałe 13% z poziomu 21,80 w roku 2009, do poziomu 24,59 w roku 2013. Należy zwrócić szczególną uwagę na istotny wzrost wskaźnika w obszarze VI w roku 2013 w stosunku do roku poprzedniego, a także do roku 2009, we wskazanym obszarze nastąpiła największa zmiana badanego wskaźnika. W pozostałych obszarach w roku 2013 wartość wskaźnika była poniżej przeciętnej dla miasta.

³ Część wskaźników została przeanalizowana w mniejszym zakresie czasowym

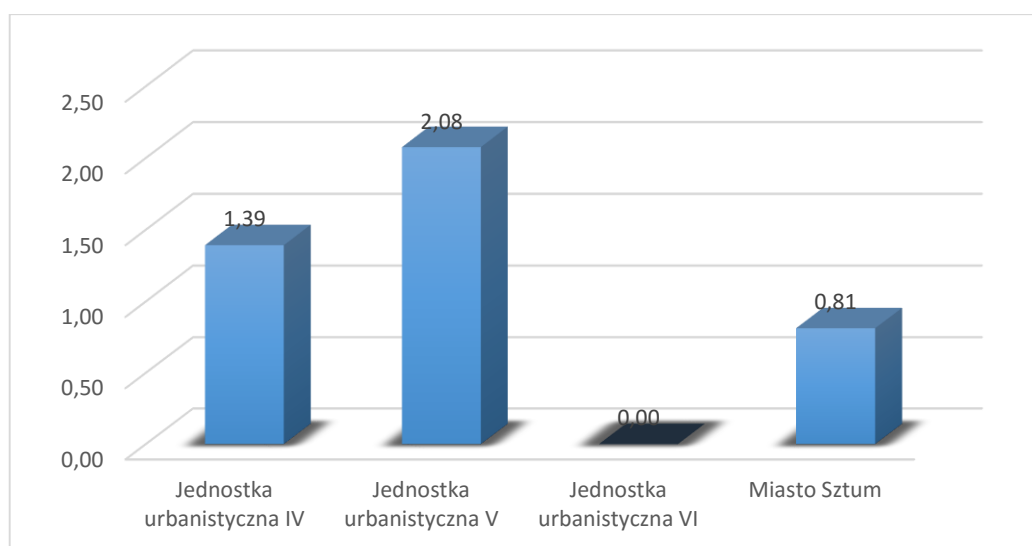
Wykres 30 – Udział budynków generujących emisje niskie w roku 2013

Źródło: opracowanie własne

Po weryfikacji zebranych danych, które zostały przedstawione w „Raporcie dotyczącym delimitacji obszarów zdegradowanych w Mieście Sztum”, dokonano istotnej korekty wskaźnika dotyczącego udziału budynków generujących emisje niskie w roku 2013. Na podstawie Wykresu 30 można stwierdzić, iż poziom emisji niskich w mieście Sztum jest bardzo wysoki, w szczególności jest to zauważalne w obszarze VI, na którym znajdują się osiedla domków jednorodzinnych. W obszarach IV oraz V wartość wskaźnika jest poniżej średniej dla miasta, lecz mimo wszystko są to wartości bardzo wysokie. Zaobserwowane zjawisko stanowi istotne zagrożenie dla zdrowia mieszkańców. W związku z powyższym Miasto i Gmina Sztum w roku 2015 zatwierdziło Plan działań na rzecz zrównoważonej energii – plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Sztum do 2020 roku.

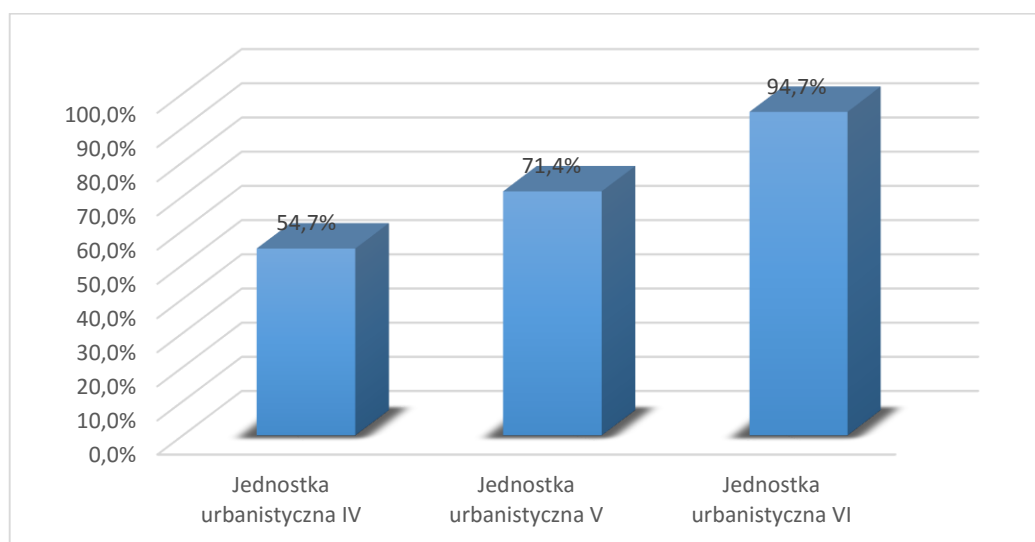
Wykres 31 – Liczba podstawowych punktów medycznych w przeliczeniu na 1000 osób w roku 2013

Źródło: opracowanie własne

Kolejnym badanym wskaźnikiem w podsystemie przestrzennym była liczba podstawowych punktów medycznych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. W 2013 roku w mieście Sztum przypadało 0,81 podstawowych punktów medycznych na 1000 mieszkańców. Najgorszą sytuację zaobserwowano w jednostce urbanistycznej VI, gdzie zidentyfikowano brak jakiegokolwiek punktu medycznego. W pozostałych analizowanych obszarach wartość ta była powyżej średniej dla miasta.

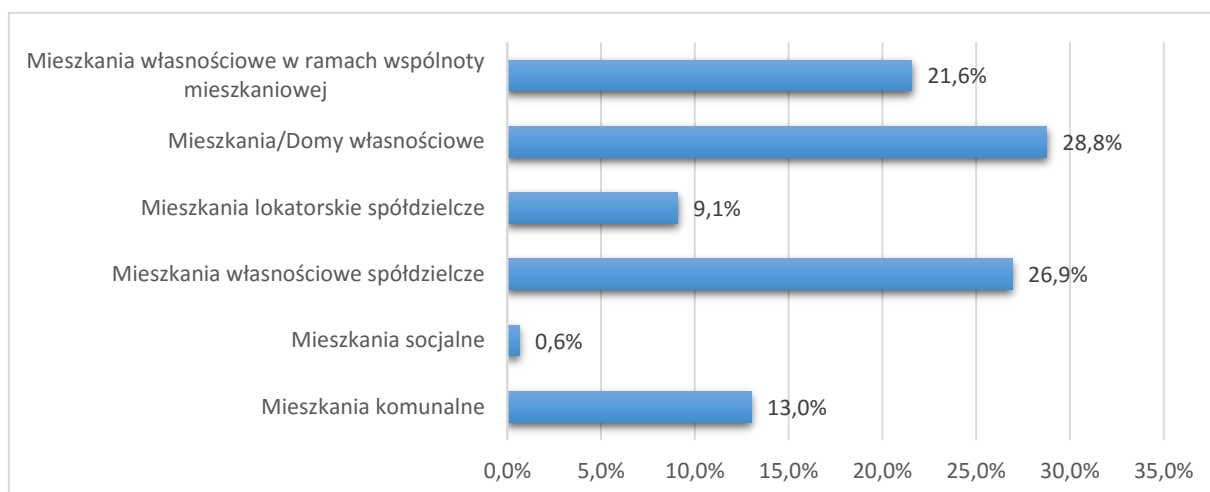
Wykres 32 – Udział budynków nie podłączonych do miejskiej sieci centralnego ogrzewania w roku 2013

Źródło: opracowanie własne

Na podstawie uzyskanych danych od firmy Veolia Północ Sp. z o.o., która zarządza jedyną miejską siecią centralnego ogrzewania w Sztumie, zidentyfikowano budynki mieszkalne, które nie są podłączone do miejskiej sieci centralnego ogrzewania. W badanym przypadku szczególną uwagę należy zwrócić na obszar VI, w którym zidentyfikowano najwyższy współczynnik braku dostępu do miejskiej sieci centralnego ogrzewania. We wskazanym obszarze prawie 95% budynków posiada indywidualny system zaopatrzenia w ciepło co stanowi najwyższą wartość spośród analizowanych obszarów. W pozostałych obszarach sytuacja ta nie jest o wiele lepsza, w obszarze V ponad 71% budynków nie jest podłączonych do miejskiej sieci, a w obszarze IV prawie 55% budynków. Na podstawie przedstawionych danych można stwierdzić, iż miejski system centralnego ogrzewania nie jest rozległą siecią w związku z czym duża część mieszkańców korzysta z indywidualnych systemów zaopatrywania w ciepło.

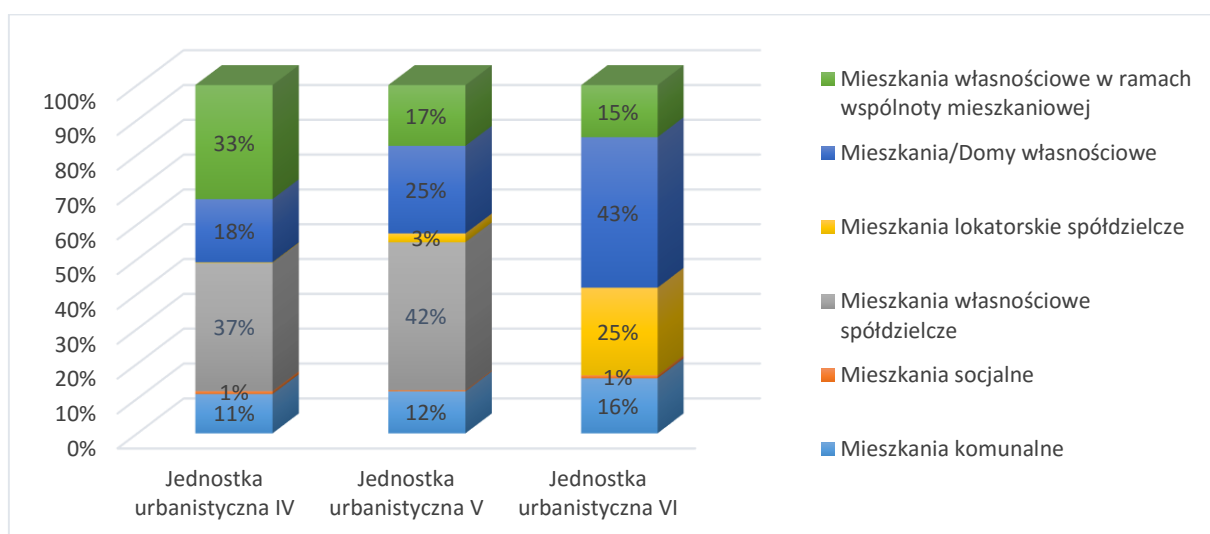
Wykres 33 – Struktura podziału lokali ze względu na formę własności w roku 2014

Źródło: opracowanie własne

Spośród 1860 lokali mieszkalnych mieszczących się w obszarze rewitalizacji, zidentyfikowano 595 lokali na terenie jednostki urbanistycznej IV, 664 na terenie jednostki urbanistycznej V oraz 601 na terenie jednostki urbanistycznej VI. Największą część (28,8%) stanowią mieszkania/domy własnościowe, niewiele mniej, bo 26,9%, mieszkania własnościowe spółdzielcze. Kolejną liczną grupę stanowią mieszkania własnościowe w ramach wspólnoty mieszkaniowej, łącznie 21,6% wskazanych lokali. Mieszkania komunalne oraz mieszkania lokatorskie spółdzielcze stanowią odpowiednio 13,0% i 9,1% lokali. Najmniej liczną grupę stanowią mieszkania socjalne (0,6%). Na podstawie zebranych danych można stwierdzić, iż w procesie rewitalizacji ważnymi partnerami powinny być spółdzielnie mieszkaniowe, a także wspólnoty mieszkaniowe, które zarządzają ponad połową lokali mieszkalnych na terenie obszaru rewitalizacji.

Wykres 34 – Struktura podziału lokali w poszczególnych jednostkach ze względu na formę własności w roku 2014

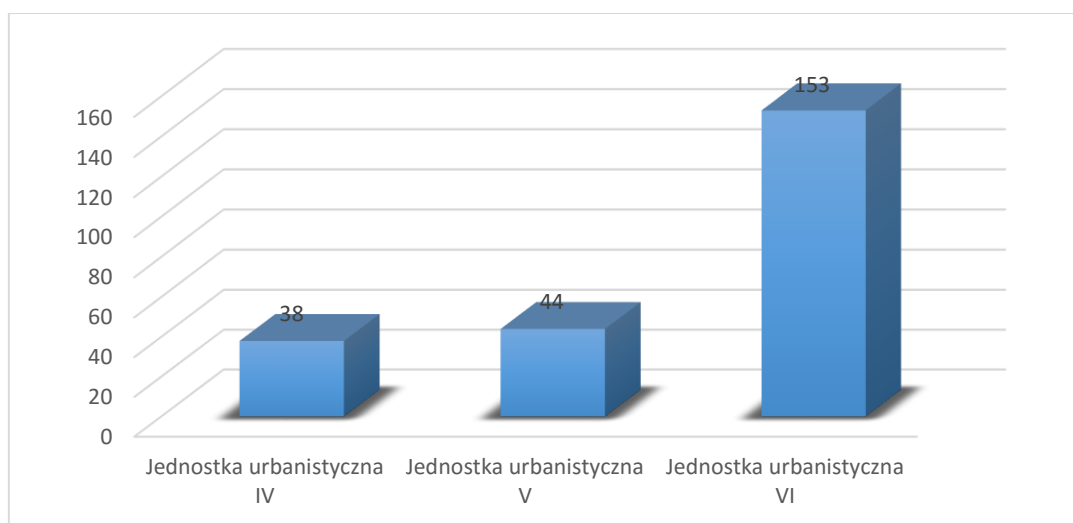
Źródło: opracowanie własne

Spośród wszystkich lokali mieszkalnych mieszczących się na terenie jednostki urbanistycznej IV, największą część stanowią mieszkania własnościowe spółdzielcze, które stanowią 37%. We wskazanym obszarze co trzeci lokal jest zarządzany przez wspólnotę mieszkaniową. Kolejną liczną grupę stanowią mieszkania/domy własnościowe (18%). Mieszkania komunalne stanowią 11% wszystkich lokali, a najmniejszą grupę stanowią mieszkania socjalne (1%).

W jednostce urbanistycznej V zdiagnozowano najwięcej mieszkań własnościowych spółdzielczych, które stanowią 42% wszystkich lokali mieszkalnych we wskazanej jednostce. Co czwarty lokal jest mieszkaniem bądź domem własnościowym. Mieszkania w ramach wspólnoty mieszkaniowej oraz mieszkania komunalne stanowią odpowiednio 17% i 12% wszystkich zdiagnozowanych lokali, natomiast 3% stanowią mieszkania lokatorskie spółdzielcze.

W jednostce urbanistycznej VI zdiagnozowano największą ilość mieszkań/domów własnościowych, które stanowią 43%. Co czwarty jest mieszkaniem lokatorskim spółdzielczym. Mieszkania komunalne oraz mieszkania własnościowe w ramach wspólnoty mieszkaniowej stanowią odpowiednio 16% i 15% wszystkich lokali. Mieszkania socjalne stanowią 1% wszystkich lokali w ramach wskazanej jednostki urbanistycznej.

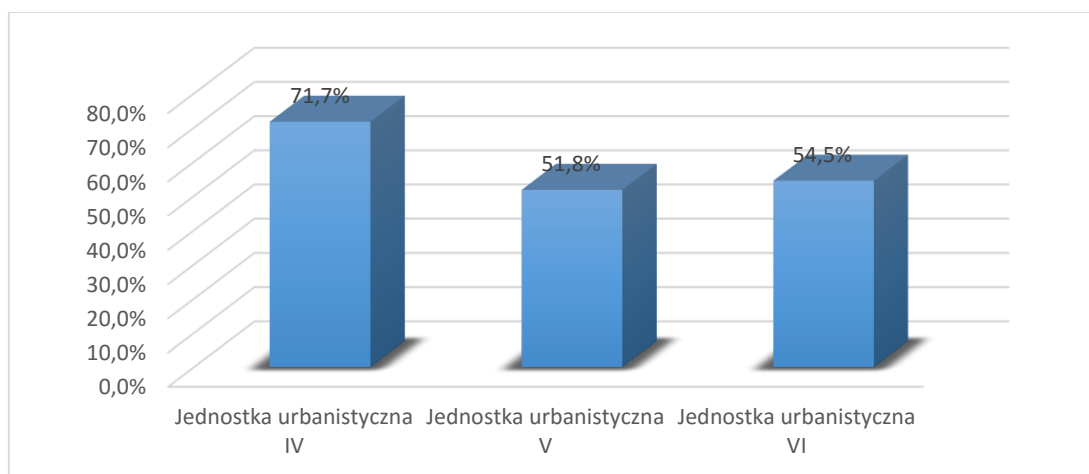
Wykres 35 – Liczba budynków mieszkalnych wymagających remontów

Źródło: opracowanie własne

W wyniku intensywnych prac związanych z pozyskaniem danych, udało się zidentyfikować budynki z obszaru rewitalizacji, które wymagają remontu elewacji, dachu lub instalacji zewnętrznych. Na podstawie wyżej zaprezentowanego wykresu możemy zauważyć, iż zdecydowana większość budynków wymagających remontu znajduje się na obszarze VI, należy zwrócić uwagę na fakt, iż budynki mieszkalne we wskazanym obszarze stanowią 67% budynków mieszkalnych z obszaru zdegradowanego.

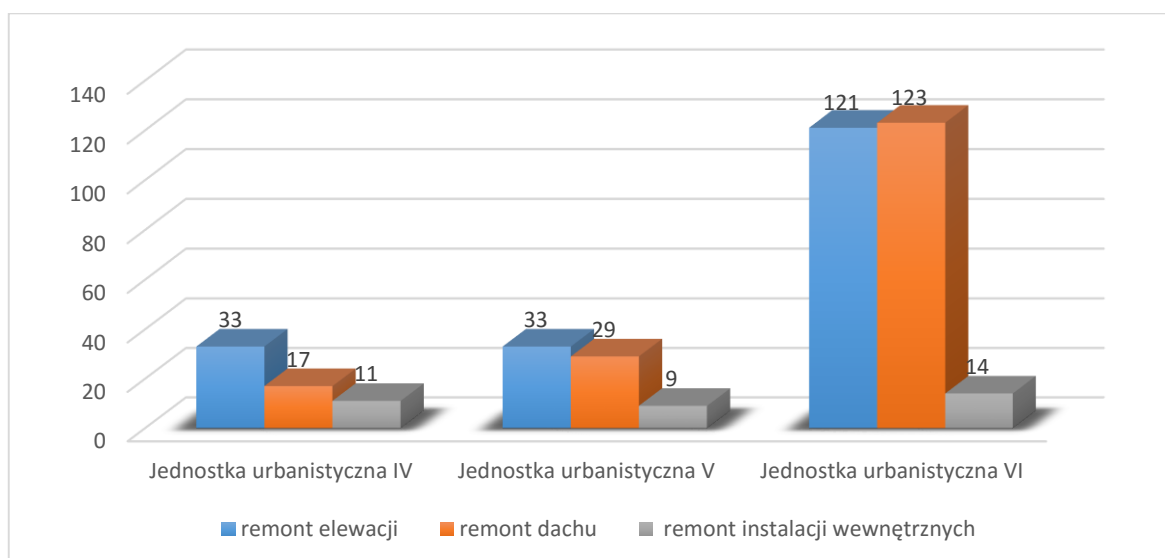
Wykres 36 – Udział budynków mieszkalnych wymagających remontów w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych

Źródło: opracowanie własne

Największy udział budynków wymagających remontu zidentyfikowano w jednostce urbanistycznej IV – ponad 70%. W pozostałych wskazanych obszarach udział budynków wymagających remontu jest mniejszy, lecz warto zaznaczyć, iż przekracza 50%.

Wykres 37 – Liczba wymaganych remontów z uwzględnieniem podziału na typ remontu

Źródło: opracowanie własne

Na podstawie zebranych danych dokonano wskazania liczby wymaganych remontów w uwzględnieniu typu remontu. Wskazano łącznie 187 budynków wymagających remontu elewacji, 169 budynków wymagających remontu dachu oraz 34 budynki wymagające remontu instalacji wewnętrznej.

Na podstawie zebranych danych w wyniku realizacji Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Miasta i Gminy Sztum zidentyfikowano łącznie 29 budynków

mieszczących się na terenie jednostki urbanistycznej VI, w których stwierdzono występowanie azbestu białego (chryzotyl) w konstrukcji budynku. Spośród 29 budynków, 22 stanowiły budynki mieszkalne, a kolejne 7 stanowiły garaże. Łączna szacunkowa powierzchnia pokrycia azbestem wyniosła aż 1877 m². Warto zaznaczyć, iż 29 zdiagnozowanych budynków na terenie obszaru VI stanowi istotną część wszystkich zdiagnozowanych budynków na terenie miasta Sztum (łącznie 97 budynków). Podstawowym celem niniejszego „Programu” jest usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta i gminy Sztum, a przez to wyeliminowanie negatywnego wpływu ekspozycji mieszkańców na działanie tego niebezpiecznego materiału.

Warto również zaznaczyć, iż w trakcie zbierania danych statystycznych zweryfikowano dostęp do sieci wodociągowej, sieci kanalizacyjnej oraz sieci gazowej. Przedstawiona infrastruktura w mieście Sztum jest na wysokim poziomie, gdyż dostęp do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej posiadają wszyscy mieszkańcy, a sieć gazowa obejmuje bardzo dużą część zabudowy miejskiej.

W związku z istotnym problemem dotyczącym dużego udziału budynków generujących emisje niskie w Mieście i Gminie Sztum zatwierdzono „Plan działań na rzecz zrównoważonej energii – plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Sztum do 2020 roku”. Zgodnie ze wskazanym dokumentem celem strategicznym Miasta i Gminy Sztum w obszarach objętych Planem jest ograniczenie emisji CO₂ na terenie gminy o minimum 20% w stosunku do emisji z roku 2008. Wyodrębniono także następujące cele szczegółowe:

- ograniczenie niskiej emisji,
- poprawa efektywności energetycznej budynków, urządzeń i instalacji (w tym oświetlenia ulicznego),
- optymalizacja wykorzystania energii w budynkach użyteczności publicznej (wzorcowa rola sektora publicznego),
- upowszechnienie stosowania odnawialnych źródeł energii u osób indywidualnych (kolektory słoneczne, panele fotowoltaiczne, pompy ciepła, małe elektrownie wiatrowe etc.),
- promocja transportu zrównoważonego, w tym rozbudowa infrastruktury pieszo-rowerowej,
- podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców,
- wzrost zaangażowania lokalnych interesariuszy w kreowanie lokalnej polityki energetycznej.

Jednostka urbanistyczna IV

Na podstawie zebranych informacji jednostka urbanistyczna IV charakteryzuje się:

- Powierzchnią lokalu na osobę poniżej przeciętnej,
- Najniższym wskaźnikiem emisji niskich w porównaniu do pozostałych analizowanych obszarów, a także poniżej średniej wartości dla całego miasta. Wskazana wartość jest mimo wszystko bardzo wysoka, gdyż ogólna wartość dla miasta jest wysoka w porównaniu do innych ośrodków miejskich,
- Ponadprzeciętną liczbą podstawowych punktów medycznych w przeliczeniu na 1000 osób,
- Najniższym wskaźnikiem braku dostępu do miejskiej sieci centralnego ogrzewania w porównaniu do pozostałych analizowanych obszarów, lecz należy zaznaczyć iż jest to nadal poziom daleki od oczekiwań mieszkańców,
- Bardzo dużym udziałem budynków wymagających remontu (elewacja, dach, instalacja wewnętrzna),
- mieszkaniami własnościowymi spółdzielczymi oraz mieszkaniami własnościowymi w ramach wspólnoty, które stanowią odpowiednio 37% i 33% wszystkich lokali mieszkalnych.

Jednostka urbanistyczna V

Na podstawie zebranych informacji jednostka urbanistyczna V charakteryzuje się:

- Najniższą powierzchnią lokalu na osobę,
- Wskaźnikiem emisji niskich poniżej średniej dla miasta. Wskazana wartość jest mimo wszystko bardzo wysoka, gdyż ogólna wartość dla miasta jest wysoka w porównaniu do innych ośrodków miejskich,
- Największą wartością podstawowych punktów medycznych w przeliczeniu na 1000 osób,
- Średnim wskaźnikiem braku dostępu do miejskiej sieci centralnego ogrzewania w porównaniu do pozostałych analizowanych obszarów, lecz należy zaznaczyć iż jest to nadal poziom daleki od oczekiwań mieszkańców,
- Dużym udziałem budynków wymagających remontu (elewacja, dach, instalacja wewnętrzna),
- mieszkaniami własnościowymi spółdzielczymi oraz mieszkaniami własnościowymi w ramach wspólnoty, które stanowią odpowiednio 42% i 17% wszystkich lokali mieszkalnych.

Jednostka urbanistyczna VI

Na podstawie zebranych informacji jednostka urbanistyczna VI charakteryzuje się:

- Dużym wzrostem wskaźnika powierzchni lokalu na osobę,
- Bardzo dużym udziałem budynków generujących emisje niskie, najwyższy poziom w mieście,
- Brakiem podstawowych punktów medycznych,
- Bardzo wysokim wskaźnikiem braku dostępu do miejskiej sieci centralnego ogrzewania,
- Bardzo duża liczba budynków, w których zidentyfikowano azbest w konstrukcji, w porównaniu do pozostałych obszarów miasta,
- Bardzo dużą liczbą budynków wymagających remontu (elewacja, dach, instalacja wewnętrzna),
- Mieszkaniem/domami własnościowymi oraz mieszkaniem lokatorskim spółdzielczymi, które stanowią odpowiednio 43% i 25% wszystkich lokali mieszkalnych.

Spis Map

Mapa 1 - Podział miasta Sztum na jednostki urbanistyczne	4
Mapa 3 - Obszar Rewitalizacji Miasta Sztum.....	7
Mapa 4 - Jednostka urbanistyczna nr IV.....	8
Mapa 5 - Jednostka urbanistyczna nr V.....	10
Mapa 6 - Jednostka urbanistyczna nr VI.....	12

Spis Tabel

Tabela 1. Jednostka urbanistyczna nr IV – punkty adresowe	9
Tabela 2. Jednostka urbanistyczna nr V – punkty adresowe	11
Tabela 3. Jednostka urbanistyczna nr VI – punkty adresowe	13

Spis Wykresów

Wykres 1 – Wielkość udzielonych zasiłków z tytułu pomocy rodzinie w latach 2009-2013	15
Wykres 2 – Liczba rodzin, które otrzymały zasiłki z tytułu pomocy rodzinie w latach 2009-2013	15
Wykres 3 – Średnia wielkość zasiłków z tytułu pomocy rodzinie w latach 2009-2013	16
Wykres 4 – Odsetek dzieci i młodzieży nieotrzymujących promocji do następnej klasy w szkołach podstawowych i gimnazjach w latach 2009-2013	17
Wykres 5 – Liczba ofiar przemocy na 1000 osób w latach 2009-2013.....	17
Wykres 6 – Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 1000 mieszkańców w latach 2009-2013.....	18
Wykres 7 – Liczba osób korzystających ze wsparcia AA, GKRPA na 1000 mieszkańców w latach 2009-2013.....	18
Wykres 8 – Liczba osób korzystających ze wsparcia świetlicy socjoterapeutycznej na 1000 osób w latach 2009-2013.....	19
Wykres 9 – Liczba założonych Niebieskich Kart na 1000 osób w latach 2011-2013	19
Wykres 10 – Liczba osób, którym przyznano dodatek mieszkaniowy na 1000 osób w 2013 roku	20
Wykres 11 – Wysokość świadczenia z funduszu alimentacyjnego w przeliczeniu na rodzinę w 2013 roku	20
Wykres 12 – Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 1000 osób w latach 2009-2013	21
Wykres 13 – Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 1000 osób w latach 2009-2013	22
Wykres 14 – Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych w tym rodziny wielodzietne na 1000 osób w latach 2009-2013.....	22
Wykres 15 – Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych w tym rodziny niepełne na 1000 osób w latach 2009-2013	23
Wykres 16 – Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w przeliczeniu na 1000 osób w latach 2009-2013.....	23
Wykres 17 – Liczba rodzin, które otrzymały zasiłki rodzinne w latach 2009-2013	24
Wykres 18 – Wysokość zasiłków rodzinnych w przeliczeniu na rodzinę w latach 2009-2013	24
Wykres 19 – Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1000 osób w latach 2009-2013.....	25
Wykres 20 – Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym w latach 2009-2013.....	26
Wykres 21 – Liczba przestępstw na 1000 ludności w latach 2009-2013.....	26

Wykres 22 – Liczba rodzin, którym MGOPS w Sztumie udzielił wsparcia z powodu ubóstwa w latach 2009-2014	27
Wykres 23 – Udział rodzin, którym MGOPS w Sztumie udzielił wsparcia z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2009-2014	28
Wykres 24 – Udział osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych w latach 2009-2013.....	37
Wykres 25 – Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób w latach 2009-2013.....	38
Wykres 26 – Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w roku 2012	38
Wykres 27 – Poziom dochodów ludności per capita w latach 2009-2013.....	39
Wykres 28 – Wielkość dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości na m ² w latach 2009-2013.....	40
Wykres 29 – Przeciętna powierzchnia lokalu na osobę w latach 2009-2013.....	42
Wykres 30 – Udział budynków generujących emisje niskie w roku 2013	43
Wykres 31 – Liczba podstawowych punktów medycznych w przeliczeniu na 1000 osób w roku 2013	43
Wykres 32 – Udział budynków nie podłączonych do miejskiej sieci centralnego ogrzewania w roku 2013.....	44
Wykres 33 – Struktura podziału lokali ze względu na formę własności w roku 2014.....	45
Wykres 34 – Struktura podziału lokali w poszczególnych jednostkach ze względu na formę własności w roku 2014.....	45
Wykres 35 – Liczba budynków mieszkalnych wymagających remontów	46
Wykres 36 – Udział budynków mieszkalnych wymagających remontów w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych	47
Wykres 37 – Liczba wymaganych remontów z uwzględnieniem podziału na typ remontu	47